

Кіпр: 11000 років історії та цивілізації

За сприяння Міністерства туризму Кіпру, з метою гостинного прийому всіх туристів, особливо тих, хто подорожує самостійно, були створені аудіопутівники для кількох археологічних пам'яток та інших визначних місць. Аудіопутівники можна завантажити з веб-сайту Міністерства туризму Кіпру (www.visitcyprus.com) на будь-який пристрій, що підтримує mp3 (мобільні телефони, іпод тощо).

Під час підготовки цього видання докладено всіх зусиль для використання лише точної та достовірної інформації.

Виробництво: Міністерство Туризму Кіпру

Історичний текст: Доктор Софа Антоніаду

Англійський переклад: Марина Христофіду

Фотографії: Deputy Ministry of Tourism, Imagesof Cyprus Ltd, Cyprus Museum-Dpt of Antiquities, Action Photo Archive, Byzantine Museum of Makarios III Cultural Foundation, Elias Eliades, Handicraft centre, Bank of Cyprus Cultural Foundation, CVAR, Leventis Foundation, Larnaka Municipality, Enviromental Centres, Cyprus Theatre Museums, Giuseppe Simone Bertolucci, Franco Cappellari, Stefano Gerardi, A. Lorenzetto, Cyprus Postal Museum, Marcus Bassler, Filippo Silvestris, Wings Design, Kakia Socratous, Soula Vasiliou, M. Michaelidou, Haroula-Hadjioannou Samata, Antonis Menelaou, Tereza Kleovolou, Nathanael Andreou, Nikolaos Louloudis, Paralimni Municipality, Nassim Eloud, Andreas Chrysostomou, Maria Evripidou, Cyprus historic & classic Motor Museum, Museum of world natural history, Fairy Tale Museum, Byzantine Museum, Christos Papakostas, Andreas Constantinou & Constantinos Koumenides (Aerial Cyp).

Дизайн: Pencil Communications Ltd

Друк: Proteas Press Ltd

Українська 06/2020

Зміст

Вступ		5
Кіпр	11000 років історії та цивілізації	6
Історія Кіпру		7-17
11500 – 10500 рр. до н. е.	Доісторичні часи	7
8200 – 1050 рр. до н. е.	Доісторичні часи	8
1050 – 480 рр. до н. е.	Історичний період: геометричний та архаїчний періоди	9
475 р. до н.е. – 395 р. н. е.	Класичний, елліністичний та римський періоди	10
395 – 1191 рр. н. е.	Візантійський період	11-12
1192 – 1489 рр. н. е.	Франкський період	13
1489 – 1571 рр. н. е.	Венеційці на Кіпрі	14
1571 – 1878 рр. н. е.	Кіпр входить до складу Османської імперії	15
1878 – 1960 рр. н. е.	Британське панування	16
1960 – сьогодні	Республіка Кіпр, вторгнення Туреччини, вступ до Європейського Союзу	17
Лефкосія (Нікосія)		18-39
Лемесос		40-57
Ларнака		58-71
Пафос		72-87
Аммохостос (Фамагуста)		88-95
Троодос		96-110
Мапа культурного маршруту Кіпром «Шляхами Афродіти»		111
Мапа винних маршрутів		112-113
Туристичні офіси Кіпру		114

Кіпр онлайн

www.visitcyprus.com

Наш офіційний веб-сайт надає вичерпну інформацію щодо основних визначних пам'яток Кіпру, а також мапи, актуальний календар подій, докладний довідник готелів, фотографії для завантаження та туристичні маршрути. Також представлений перелік приймаючих туроператорів Кіпру, інформацію про конференції та інсентиви, а також багато іншої корисної інформації.

Лєфкосія

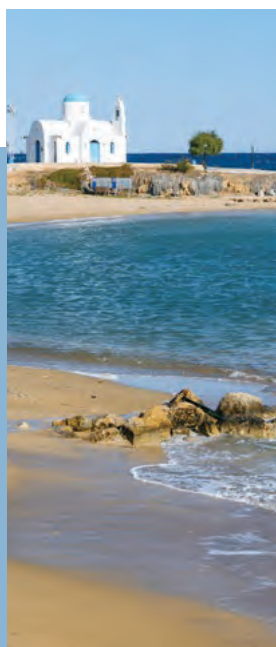
*Лемесос
(Лімасол)*

Ларнака

Пафос

*Аммохостос
(Фамагуста)*

Троодос

Вступ

Кіпр – це маленька країна з довгою історією та багатою культурою. Не дивно, що ЮНЕСКО внесла до списку пам'яток Всесвітньої спадщини древності регіону Пафос, неолітичне поселення Хирокітію та десять церков візантійського періоду, що знаходяться в горах Троодос.

Це видання ставить собі за мету допомогти відвідувачам відкрити культурну спадщину Кіпру. Кваліфікований персонал туристично-інформаційних офісів залюбки відповідь на усі ваші запитання, та безкоштовно надасть інформаційні матеріали та допоможе обрати найкращий для вас маршрут. Додаткова інформація доступна на нашому веб-сайті: www.visitcyprus.com.

Від липня 1974 року значна частина об'єктів культурної спадщини острова перебуває під окупацією Туреччини. Зазначеній спадщині завдано серйозної шкоди. Окупаційні війська систематично намагаються позбавити регіон, що перебуває під їхнім контролем, демографічної та культурної ідентичності.

Мозаїка Пафоса

Археологічна пам'ятка Хирокітія

Agios Nikolas tis Stegis Church, селище Kokopetria

11000 років історії та цивілізації

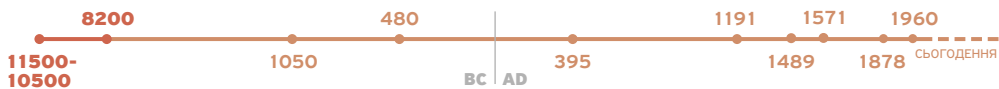
Культурна спадщина країни – це найважливіший скарб її населення. Саме завдяки їй народ виявляє свою ідентичність та усвідомлює свою історичну спадкоємність. Кіпр – третій за розміром острів у Середземномор'ї. Він розташований на перехресті трьох частин світу – Європи, Азії та Африки. Таке географічне положення ще за часів античності відіграло важливу роль у бурхливій історії острова. Ще в доісторичну епоху, 3500 років тому, Мікенські греки асимілювали з місцевим населенням острова, вони ж впровадили та зміцнили свою цивілізацію і таким чином назавжди залишили на острові грецькі корені. Мікенську культуру змінили інші, серед яких фінікійська, асирійська, франкська, венеційська, османська, британська – і всі вони залишили сліди свого перебування.

На цей острів колись ходили апостоли Христа. Пишність Візантійської імперії протягом багатьох століть визначила шлях розвитку Кіпру. Кіпр – це острів-музей просто неба, де можна відвідати доісторичні поселення, класичні грецькі храми, римські театри та вілли, ранньохристиянські базиліки, візантійські церкви та монастирі, замки хрестоносців, готичні собори, венеційські укріплення, мусульманські мечеті та будівлі у британському колоніальному стилі.

У селищах досі збереглися старі звичаї та традиції. Тут дотепер відзначають свята, походження яких сягає часів античності, наприклад, карнавали та квіткові фестивалі. Афродіта, давньогрецька богиня краси і любові, яка, за міфами, народилася на цьому острові, до сьогодні блукає улюбленим Пафосом і «Солодкою землею Кіпру». Вона всюди: в яскравій атмосфері, красі пейзажів та чарівності кіпріотів. У Куклії, де колись звели великий храм на честь богині, нині стоїть святилище святої Афродіти, або Panagia Aphroditissa.

Безсмертні рядки давньогрецьких драматургів досі лунають солодкими літніми вечорами у древньому театрі Куріона та в одеоні Пафоса, де регулярно ставлять класичні грецькі п'єси. А у вересні щедро тече вино, і дух Діоніса, грецького бога вина та добробуту, відчувається усюди під час проведення фестивалю вина. На острові досі лунають популярні середньовічні пісні, що відроджують легенди про Дігеніса, непереможного народного героя візантійської епохи, а також про нестримну Ригайну, прекрасну середньовічну царицю Пентадактилоса. Кіпр, розташований на самому сході Європи, став своєрідним культурним мостом між людьми різних релігій, культур та способів життя.

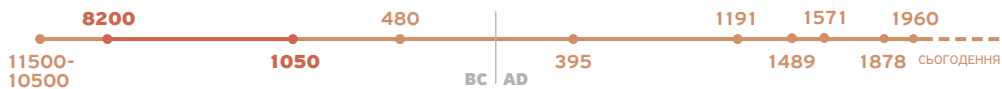

11500-10500 рр. до н. е. Доісторичні часи

Перші ознаки постійних поселень на Кіпрі датуються раннім періодом докерамічного неоліту регіону Левант (11500-10500). Розкопки, що проводилися на ділянці Агіос Тихонас-Клімонас, показали, що жителі цього поселення були мисливцями та землеробами. Значні території оброблялися під вирощування полби – примітивного сорту зернових, завезеного з континенту. Кістки тварин, знайдені на місці проведення розкопок, засвідчують, що селяни полювали на кабанів і птахів та вже одомашнили котів та собак.

Тут віднайшли багато кам'яних знарядь праці та посуду, а також намистин з каменю та мушль. Жодних ознак гончарства не виявлено. Розкопки на ділянці Агіос Тихонас-Клімонас – це найдавніше свідчення організованого ведення сільського господарства не лише на острові, а й в усьому світі.

8200 – 1050 рр. до н. е.

Протягом наступного періоду, енеоліту (3900-2500 рр. до н. е.), мідь видобувається у невеликій кількості, тож у способі життя людей помітні лише незначні зміни. За доби неоліту та енеоліту кіпріоти жили в однокімнатних оселях, використовували кам'яні знаряддя праці та посуд. Вони виготовляли прикраси з пікроліту, їли рибу, крупи, баранину та козлятину і ховали померлих у своїх помешканнях. Найдавніші знайдені гончарні вироби датують V тис. до н. е.

Перші значні культурні зміни, що стосувалися всіх аспектів суспільства, відбулися приблизно 2700-2500 рр. до н. е., наприкінці доби енеоліту та на початку ранньої бронзової доби. Люди припинили будувати оселі циліндричної форми і почали зводити багатокімнатні прямокутні споруди, обробляли мідь для виготовлення ювелірних виробів, застосовувати плуг у сільському господарстві та ховати померлих на кладовищах. Попри те, що ці зміни сприяли економічному зростанню, яке відбулося у ранній (2500-2000 рр. до н. е.) та середній (2000-1650 рр. до н. е.) періоди бронзової доби, люди досі мешкали у невеликих селах далеко від моря. Зв'язки з навколишніми середземноморськими землями, зокрема торговельні, були обмеженими.

Під час розкопок Піргос-Мавроракі у Лемесосі віднайшли комплекс будівель, зруйнований землетрусом приблизно 1800 р. до н. е. Знахідки датуються кінцем II періоду середньої бронзової доби (2400-1800 рр. до н. е.). За оцінкою геофізичної розвідки та ГІС-технології, територія поселення становить майже 4000 кв. м, частина якої була організованою промисловою зоною, де виробляли головним чином оливкову олію. Також розкопки виявили, що частина зазначеної промислової зони використовувалася для очищення міді, фарбування, ткацтва, виготовлення фармацевтичних речовин, а найголовніше – для екстракції ароматних есенцій та приготування парфумів. Ці розкопки дуже важливі через передачу промислової ідентичності того періоду, так і через додаткову отриману інформацію: оскільки все було поховано під землею внаслідок раптового обвалу стін під час землетрусу, місцевість залишилася майже неушкодженою.

Пізня бронзова доба (1650-1050 рр. до н. е.) була першим періодом доісторичного Кіпру, щодо якого існують чіткі та неспростовні докази того, що відбулася низка значних подій. Це розбудова прибережних міст, інтенсивний видобуток міді та інших металів, виникнення писемності, зв'язки і торгівля із сусідніми регіонами – Єгиптом, Близьким Сходом, територіями вздовж Егейського моря та Східного Середземномор'я.

Наприкінці XIII ст. до н. е. Кіпр заселяють греки, що хвилями прибувають з материка. З цього часу завозиться велика кількість мікенських гончарних виробів зі стародавньої Греції, які широко використовують як у повсякденному житті, так і для релігійних обрядів. Пізніше мікенські гончарні вироби відтворюються на острові і стають частиною керамічної традиції Кіпру.

Кам'яна посудина, епоха неоліту

Статуетка у формі хреста, виготовлена з пікроліту
Епоха енеоліту

Статуетка, виготовлена з товстої дошки,
Початок середньої бронзової доби

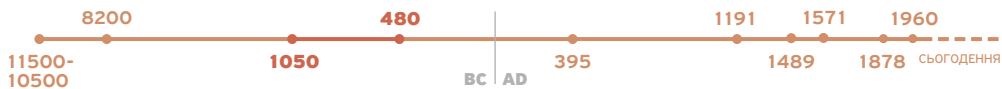
Статуетка, виготовлена з товстої дошки,
Початок середньої бронзової доби

Статуетка рогатого бога, виготовлена з бронзи, пізня бронзова доба

Глиняний посуд з рукояткою, пізня бронзова доба

1050-480 рр. до н. е. Історичний період: геометричний та архаїчний періоди

Перехід від доісторичного до історичних періодів відзначився двома основними досягненнями – політичним і технологічним.

Першим великим досягненням стало заснування нових міст-держав. До XI ст. до н. е. всі великі міста доби пізньої бронзи були зруйновані внаслідок природних катаклізмів, можливо, землетрусів. Народні розповідки про те, що нові міста заснували герої Троянської війни після повернення з Трої, збігаються з історичними фактами, а саме з останньою хвилею ахейського грецького поселення, що призвело до остаточної еллінізації Кіпру в культурному аспекті, зокрема щодо мови. Від X ст. до н. е. зв'язки між Кіпром та грецькими островами, такими як Евбея та Крит, стали особливо тісними.

Другим великим досягненням стало використання заліза у металургії, що дало початок нової ери – залізної доби. Спочатку із заліза виготовляли лише ювелірні вироби, поступово воно замінювало мідь у виробництві зброях праці. Залізна доба включає геометричний період (1050-750 до н. е.), коли в оздобленні керамічних виробів використовувалися переважно геометричні мотиви. Цей період збігається з приходом на Кіпр фінікійців та колонізацією ними великого прибережного мікенського міста Кітіон.

На острові з'являється типовий фінікійський керамічний посуд із чорними візерунками на червоному тлі, згодом його почали тут виготовляти.

Початок наступного історичного періоду, архаїчного (750-475 рр. до н. е.), відзначився поневоленням Кіпру асирійцями. У цей період кіпрські міста-держави Саламін, Кітіон, Аматус, Куріон, Ідаліон, Палайпафос, Маріон, Соли та Тамасос залишалися незалежними доти, поки могли сплатити асирійському правителю джизію.

Після асирійської гегемонії Кіпр був захоплений єгипетським фараоном Амасісом. Для цього періоду характерним був значний вплив Греції та Сходу на усі аспекти життя, особливо у мистецтві та релігії.

Гончарство геометричного та архаїчного періодів

475 р. до н. е. – 395 р. н. е. Класичний, елліністичний та римський періоди

Під час класичного періоду (475-312 рр. до н. е.) Кіпр опинився в епіцентрі греко-перських воєн. Грецька стратегія полягала в тому, щоб вигнати персів з усіх грецьких земель, зокрема з Кіпру, але удача була на їхньому боці лише протягом короткого періоду, між 450 і 449 рр. до н. е., коли афіняни на чолі з Кімоном захопили Маріон, звільнили Соли і взяли в облогу Кітіон.

Та попри це, згодом Кіпр став частиною Перської імперії, хоча значною мірою все ж таки зберігав свою незалежність. Під час правління царя Саламіна Евагора (411-374 рр. до н. е.) Кіпр став одним з найважливіших політичних та культурних центрів еллінського світу. Евагор виступив проти Персії, але після тривалої війни був змушений підписати з нею мирний договір. Протягом усього панування Персії грецький вплив на Кіпрі був дуже сильним. З'явилися божества грецького пантеону, а художникам Греції дали доручення створити кліше для монет, які карбуватимуться для використання кіпрськими містами-державами.

Правління Персії закінчилося в елліністичний період (310-30 рр. до н. е.) під час походу Александра Македонського на Схід. Після смерті Александра один із його наступників – Птолемей – став правителем острова.

Сильний вплив Александрії, столиці нового Птолемейського царства Єгипту, помітно в усіх видах мистецтва, особливо у скульптурі та кераміці.

Під час правління Птолемейів (305-30 рр. до н. е.) Кіпр здебільшого служив військовою базою. Птолемейі використовували природні ресурси острова: мідь, олівки, пшеницю і, звичайно, деревину, з якої виготовляли переважно кораблі.

Римляни, які встановили контроль над Кіпром після Птолемейів, переважно видобували мідь. Хоча вважається, що римський період розпочався у 58 р. до н. е., Кіпр потрапив під владу Риму лише після 30 р. до н. е. У римський період (58 р. до н. е. – 395 р. н. е.) латинська назва міді (купрум) походить від назви «Кіпр». Правління Риму для Кіпру стало періодом трьохсотрічного економічного зростання завдяки веденню масштабної торгівлі. Одним із головних експортних товарів того часу був декоративний керамічний посуд.

Кіпрські ювелірні вироби та скляний посуд відтворювали декоративні стилі римських ремісничих майстерень. На початку римського періоду будували розкішні гробниці, що часто були оздоблені вишуканими золотими прикрасами та гарним скляним посудом ручної роботи.

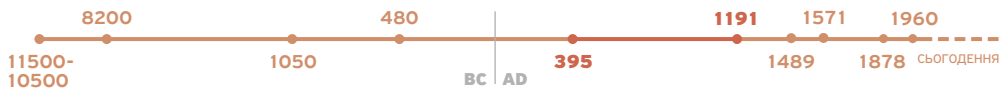
Поворотним пунктом в історії Кіпру римського періоду стало навернення кіпріотів до християнства апостолами Павлом та Варнавою від 45 р. н. е.

Голова Афродіти з мармуру

Монети Римського періоду

395-1191

Візантійський період

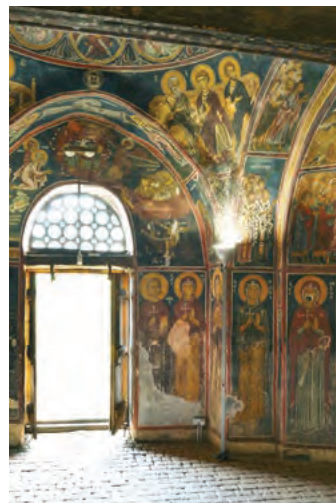
У 330 р. н. е. столиця Римської імперії була перенесена з Рима до Константинополя. Християнство було оголошено офіційною релігією держави. У 395 р. н. е. Римська імперія розкололася на Західну Римську імперію та Східну Римську імперію. До складу Східної, також відомої як Візантійська імперія, від IV по XII ст. входив і Кіпр. Під час ранньохристиянського – ранньовізантійського – періоду, у IV і VII ст., церкві Кіпру вдалося, хоча й доклавши великих зусиль, залишитися автокефальною (мати власного очільника – головного єпископа, але підтримувати зв'язки з іншими православними церквами), незалежною та значно збільшити свій вплив. У 488 р. візантійський імператор Зенон надав архієпископу Кіпру та його наступникам привілеї носити фіолетову рясу під час офіційних церемоній, тримати імператорський скіпетр і ставити підписи червоним чорнилом. Архієпископ Анфемій, бажаючи висловити подяку імператору за ратифікацію автокефалії Церкви Кіпру, подарував йому рукопис святого Варнави з Євангелія святого Матвія, який архієпископ Анфемій знайшов у гробі Апостоловому біля Саламіна. На місці, де виявили гробницю святого Варнави, спорудили монастир. Святий Варнава вважається засновником Кіпрської церкви.

Протягом перших століть візантійського періоду на Кіпрі панував мир. Через руйнівні землетруси жителі залишали міста і засновували нові. Столицю Кіпру перенесли з Пафоса у Саламін-Констанцію, поблизу якої від VII ст. розвивалося місто Арсіноя - Аммохостос (Фамагуста). Амагус залишався важливим центром ще від римських часів, водночас неподалік заснували нове місто – Неаполіс (Немесос), яке пізніше, у франкський період, отримало назву Лемесос. На місці старого міста Ледри з'явилося місто Лефкосія, яке приблизно у XI-XII ст. стало столицею Кіпру.

Виготовлення шовку, яке візантійці розпочали таємно від Китаю, почало розвиватися у VI ст. і стало одним із найприбутковіших ремесел острова. На верфях Кіпру продовжували виробляти дерев'яні кораблі у значній кількості. У Саламіні побудували акведук, зведення якого фінансував візантійський імператор Іраклій. Процвітали майстерні, які виготовляли ювелірні вироби зі срібла та золота, про що свідчать тарілки, інкрустовані коштовним камінням, що зображують життя Давида (частина знайденого скарбу Ламбузи (Лапітоса)). Деякі з тарілок зараз експонуються у Кіпрському музеї в Лефкосії, інші предмети з колекції виставлені у Британському музеї в Лондоні та музеї мистецтв «Метрополітен» у Нью-Йорку.

Срібна тарілка, Ламбуза, VII ст.

Церква Богородиці Асіну

Церковне мистецтво на Кіпрі процвітало, запозичуючи як елементи греко-римської традиції, так і східні. Перші церкви на острові були побудовані за моделлю римської базиліки – видовженого приміщення прямокутної форми, розділеного колонами, що утворюють нефи. Потім додалися куполи та арки, розроблялися архітектурні варіації, зосереджені навколо форми хреста. Найголовнішими зразками архітектури цього періоду є ранньохристиянські базиліки з дерев'яними дахами, прикрашені фресками. Найцінніші з них містяться у Ламбузі, Хрисополітиссі у Като-Пафосі, Камбанопетрі у Константії, Агії Тριάді у Гіалусі, Панагії Канакарії на півострові Карпасія, Куріоні та церкві Святого Георгія у Переї.

Три рідкісні мозаїки, що досі збереглися в апсидах трьох ранньохристиянських базилік, засвідчують художній зв'язок Кіпру з Константинополем. Найдавніша серед них – в апсиді церкви Панагія Канакарія на півострові Карпасія, що розташована на окупованій території ще одна, яка збереглася найкраще, в апсиді церкви Панагія Агелоктісті у Кіті, а третя – в апсиді церкви Панагія Кіра окупованому селищі Лівадія, що поблизу Аммохостоса.

Базиліки були знищені під час арабських набігів у VII- X ст., але мозаїки збереглися.

Кіпр мав стратегічне значення для Візантії та ісламських країн завдяки своєму розташуванню у Середземномор'ї та через безліч конфліктів між цими двома імперіями. Арабські набіги на Кіпр почалися у 648-649 рр. н. е. і тривали до 965 р. н. е., допоки імператор Никифор II Фока здобув остаточну перемогу над арабами. До XII ст. візантійці будували укріплення вздовж гір Пентадактилос, замки – святого Іларіона, Буфавенто та Кантара, а також монастирі – Кікський, Махерас та Святого Неофіта.

Мозаїка церкви Панагія Канакарія

Церква Панагія ту Арака, Лагудера

1192 - 1489

Франкський період

У 1191 р. король Англії Ричард Левове Серце передбачив стратегічне значення Кіпру як бази, яка б забезпечувала людьми, що братимуть участь у Третьому хрестовому поході, і захопив острів. На Кіпрі він одружився зі своєю нареченою Беренгарією Наваррською, яка його супроводжувала, і коронував її як королеву Англії. Розуміючи, як важко було б утримувати контроль над островом, Ричард продав його лицарям-тамплієрам, які віддали його назад після кількох повстань, влаштованих проти них місцевими жителями.

Врешті Ричард продав Кіпр колишньому королю Латино-Єрусалимського королівства, французькому дворянинові Гі де Лузіньяну (його сім'я походила з роду Пуатьє), засновнику династії Лузіньянів, до якої належали королі та королеви Кіпру. Франкське панування на Кіпрі, відоме як період Лузіньяна, тривало впродовж трьох століть (1192-1489). Режим управління на Кіпрі мав усі ознаки феодальної системи, а католицька церква була офіційною церквою держави. У 1291 р., після захоплення столиці Латино-Єрусалимського королівства Акко єгипетськими мамлюками, Кіпр залишався єдиним bastionом християнства на Сході, а також найважливішою факторією Східного Середземномор'я. Надання франкськими королями комерційних привілеїв потужним торговим містам Венеції та Генуї спричинило конфлікт між західними державами щодо того, хто стане на чолі Кіпру. Це згубним чином вплинуло на політичну та економічну ситуацію на острові.

У XIV ст. на Кіпрі потужно розвиветься економіка. Столиця острова Лефкосія та прибережне місто Аммохостос (Фамагуста) стали великими торговельними центрами.

За часів середньовіччя Кіпр виробляв та експортував високоякісний цукор, відмінне вино та іншу продукцію. Процвітали також ткацька промисловість та виготовлення мережива. Також розвивлося виробництво фаянсового посуду як для внутрішніх потреб, так і на експорт.

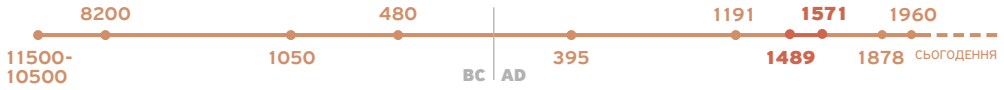
Готичні пам'ятники доби панування франків представлені переважно об'єктами культу та замками, що поєднують візантійські та західні елементи. Церква Святої Софії у Лефкосії, собор Святого Миколая в Аммохостосі та абатство Белапай – це лише деякі з найбільш відомих споруд.

Річард Левове Серце

Руїни готичної церкви у Потамії

1489 - 1571

Венеційці на Кіпрі

Остання королева Кіпру Катерина Корнаро, дружина короля Якова II і сестра венеційського дворянина Андреаса Корнаро, у 1489 р. передала острів Венеції, і Кіпр увійшов до складу «Найсвітлішої республіки» Венеція. Це призвело до остаточного витіснення генуезців з острова і поширення влади Венеції на всій території Кіпру. Основна мета Венеції полягала в тому, щоб повністю контролювати Кіпр, що дозволило б безперешкодно пересуватися та торгувати венеційським кораблям у Східному Середземномор'ї.

Основна сільськогосподарська продукція, яку експортував острів, – пшениця, ячмінь, цукор, бавовна, вино та оливкова олія. Основним надомним промислом був текстиль, тоді ж у селищі Лефкара почали виробляти мереживо. Більшість експортних товарів вивозилося з порту Аммохостос. Наприкінці венеційського правління Ларнака стала найважливішим портом Кіпру, звідки вивозилася сіль. У цей період також почав розвиватися порт у Лемесосі.

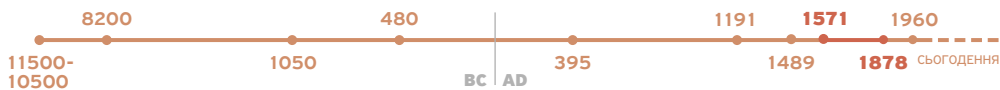
Коли османці у 1522 р. захопили острів Родос, венеційці були готові до небезпеки. Вони побудували фортифікаційні мури навколо Лефкосії та зміцнили стіни Аммохостосау, на морській стороні якої стояла башта Отелло, відома з шекспірівської трагедії.

Венеційські мури, мапа Лефкосії (1570)

Венеційські мури, Лефкосія

1571 - 1878

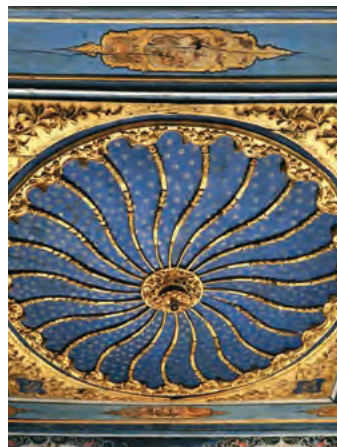
Кіпр входить до складу Османської імперії

Період правління Османської імперії на Кіпрі розпочався з падіння Аммохостоса у 1571 р. Латинян вислали з острова, а на Кіпрі вперше була створена мусульманська громада. Привілеї православної церкви Кіпру надавалися від початку османського правління й охоплювали не лише релігійні, а й політичні повноваження.

За часів османської влади Кіпр переживав важкі часи. Результатом участі греків Кіпру у Грецькій революції 1821 року став розстріл архієпископа Кіпру Кіпріана, трьох його єпископів та майже 470 священнослужителів і мирян.

Від початку XVIII ст. одночасно розпочалося соціально-економічне відродження грецьких кіпріотів і греків та занепад Османської імперії.

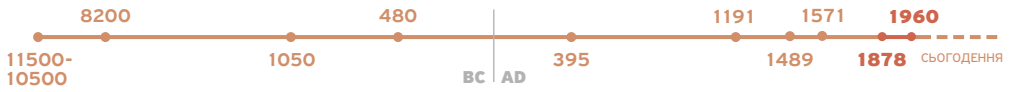
Торговельна діяльність європейців у прибережних містах Кіпру та створення закордонних консульських офісів у Ларнаці поклали початок зміні соціальної структури острова із сільськогосподарської та напівфеодальної, як це було у попередні періоди, до напівміської в прибережних містах. Ця соціальна зміна підсилювалася тісними контактами греків Кіпру з новою незалежною грецькою державою, що виникла після Грецької революції. Перші сильні націоналістичні настрої почали з'являтися саме серед урбанізованих городян.

Будинок Чатзігеорґакіса Корнесіоса, Лєфкосія

Мечеть Хала Султан Текке, солоне озеро у Ларнаці

1878 - 1960

Британське панування

У 1878 р., згідно з таємним договором, укладеним між Великою Британією та Османською імперією, управління над Кіпром було передано англійцям. Сподівання кіпріотів щодо поліпшення їхнього політичного, економічного та соціального життя, а також щодо здійснення їхнього бажання об'єднати Кіпр з Грецією, не виправдалися. Розчарування кіпріотів-греків колоніальним правлінням Великої Британії, а також економічна рецесія спричинили повстання у жовтні 1931 року. У відповідь британці запровадили ще жорсткіші колоніальні заходи.

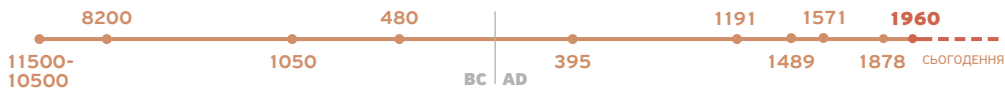
Греки Кіпру продовжували наполягати на виконанні своєї вимоги про реституцію та союз із Грецією, але британський уряд не приставав на їхні вимоги. 15 січня 1950 р. був проведений референдум, на якому 95,7% грецьких кіпріотів висловилися за союз (енозис) із Грецією. Результат референдуму не вплинув на позицію англійців. 20 жовтня 1950 р. єпископа Кітіона Макаріоса III було обрано архієпископом. Необхідність виходити з політичного глухого кута, в який потрапили греки Кіпру, спричинила Національно-визвольну боротьбу 1955-1959 рр., яку очолила Національна організація звільнення Кіпру (ЕОКА). Наслідком цієї боротьби стало падіння британського правління, але союзу з Грецією так і не відбулося. Результатом Цюрихсько-Лондонських угод було створення незалежної Республіки Кіпр. 13 грудня 1959 року архієпископа Макаріоса III обрали першим президентом Республіки, а Фазиля Куджука – віцепрезидентом.

*Відділ археологічних досліджень
Кіпрського університету*

Міський культурний центр Ларнаки

1960 – сьогодні

Республіка Кіпр, вторгнення Туреччини, вступ до Європейського Союзу

Кіпрська Республіка була проголошена 16 серпня 1960 року. Країна стала членом Організації Об'єднаних Націй, Співдружності націй, Ради Європи та Руху неприєднання. На основі Цюрихсько-Лондонських угод Велика Британія утримувала дві суверенні військові бази на острові загальною площею 158,4 кв. км: Декелія на схід від Ларнаки та Акротирі-Епіскопі на захід від Лемесоса.

У межах Цюрихсько-Лондонських угод були підписані два договори – Договір про альянс та Договір про гарантії. Останній надавав право трьом державам-поручителям, Великій Британії, Туреччині та Греції, вживати необхідних заходів у разі порушення положень Договору.

Хоча Конституція Кіпру захищала основні права та свободи всіх його громадян, вона містила положення щодо громад, які робили її складною та неробочою. У 1963 р. Президент Республіки запропонував поправки до Конституції, однак керівництво громади турецьких кіпріотів та Туреччина їх відхилили.

Кіпріоти-турки вийшли з уряду і розпочали створення незаконної Тимчасової адміністрації турецьких кіпріотів. Через конфлікт між громадами, який виник на початку 1964 р., Рада Безпеки ООН ухвалила Резолюцію про створення контингенту збройних сил ООН для підтримання миру на Кіпрі.

У 1974 р. військова хунта, що керувала на той час Грецією, здійснила військовий переворот на Кіпрі з метою повалити обраного президента Макаріоса. Туреччина використала переворот як привід для вторгнення, і 20 липня 1974 р. її війська увійшли на острів і захопили 37% території Республіки Кіпр, витіснивши майже 200 000 грецьких кіпріотів з північної частини острова. Попри міжнародний осуд Туреччини та визнання прав народу Кіпру, ухвалених у резолюціях Організації Об'єднаних Націй, Ради Безпеки, Співдружності націй, Руху неприєднання та інших міжнародних організацій, турецькі війська досі незаконно окуповують північну частину Кіпру. 1 травня 2004 року Кіпр став повноправним членом Європейського Союзу.

Акт про приєднання містив протокол, в якому наголошується, що реалізація *acquis communautaire* на територіях, які не контролюються урядом Кіпру (внаслідок агресії Туреччини), припиняється і відновиться, щойно вирішиться кіпрська проблема. Пошуки справедливого та функціонального вирішення проблеми Кіпру досі тривають.

Пам'ятник Свободи, Лефкосія

----- Чи знали ви, що ворота
Фамагусті, також відомі як
Порта Джуліано, назвали
на честь Джуліо Саворняно,
архітектора венеційських
мурів Лефкосії?

*Лефкосія –
єдина у світі столиця,
розділена на дві*

Лефкосія (Нікосія)

Лефкосія, єдина у світі столиця, розділена на дві частини, розташована майже у центрі Кіпру, вона є культурним центром країни. Історія міста сягає доби бронзи. В античні та ранньохристиянські часи воно називалося Ледра. Вона була столицею Кіпру від пізньовізантійського періоду (XI ст.). Лузіньяни перетворили її на чудове місто з королівськими палацами та 50 церквами. Нинішня Лефкосія поєднує історичне минуле зі жвавістю сучасного міста. Середмістя, древня частина, оточене мурами XVI ст., з музеями, давніми церквами та середньовічними будівлями, зберігає неквапливу атмосферу минулих років. За старими мурами сучасне місто пульсує у ритмі космополітизму. А за кілька кілометрів від столиці, у сільській місцевості, можна помилуватися чудовими візантійськими церквами та монастирями.

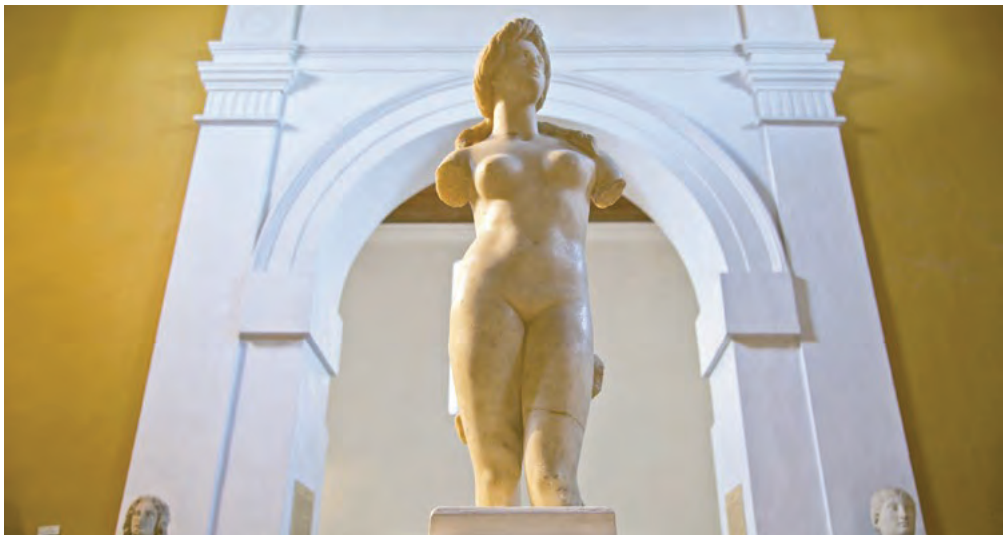
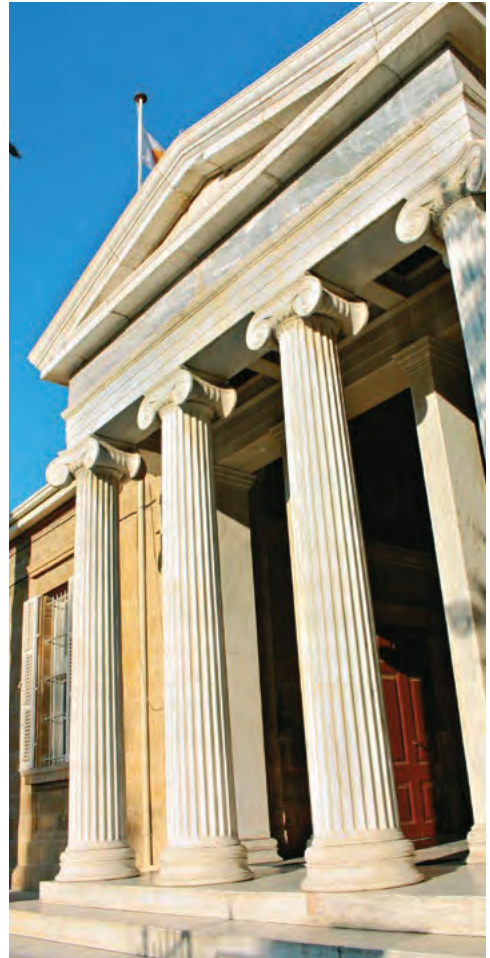
Кіпрський археологічний музей

1, Mouseiou Street
тел.: +357 22865854, +357 22303112

Кіпрський музей у Лефкосії – найстаріший та найбільший археологічний музей Кіпру. Будівництво розпочалося у 1908 р. і тривало до 1924 р., коли Кіпр був ще британською колонією. Музей потроху збільшувався, аж поки не досяг нинішніх розмірів. Відвідання музею і перегляд експонатів з колекцій дає можливість на власні очі побачити всі етапи розвитку цивілізації Кіпру – від доби неоліту до ранньовізантійського періоду (VII ст. н. е.). Знахідки з масштабних розкопок усього острова збагачують колекції музею та сприяють розвитку археології Кіпру і досліджень культурної спадщини Середземномор'я. Колекції представлені гончарними, ювелірними виробами, скульптурами, монетами, предметами, виготовленими з міді, та іншими артефактами, виставленими у хронологічному порядку.

Серед експонатів, що мають велику художню, археологічну та історичну цінність і характеризують кіпрську культуру, ідол у формі хреста доби енеоліту, гончарні вироби ранньої бронзової доби з Вуні, золоті прикраси пізньої бронзи з Енгомі та статуя Афродіти із Соли, датовану I ст. до н. е. Музей входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Візантійський музей та художні галереї

Візантійський музей

*Cultural Centre of the Archbishop Makarios III Cultural Centre of the Archbishop Makarios III Foundation
Archbishopric grounds Plateia Archiepiskopou
Kyprianou*

тел.. +357 22430008

Візантійський музей містить найбагатшу репрезентативну колекцію візантійського мистецтва на Кіпрі. Тут експонується понад 200 ікон, що датуються IX-XIX ст., а також церковні посудини, рясні та книги. Найбільше вражають мозаїки VI ст. з церкви Панагія Канакарія у Літрангомі. Ці мозаїки повернули Кіпру після незаконного вивезення з окупованої території острова.

Художні галереї

- У чотирьох галереях Культурного центру Фонду архієпископа Макаріоса III експонується унікальна колекція репрезентативних творів західноєвропейського мистецтва від епохи Відродження до сьогодні, а також шедеврів Греції та Кіпру.
- Перша галерея містить твори таких західноєвропейських живописців, як Ніколя Пуссен, Ежен Делакруа та інших.

- Друга галерея містить експонати XVIII-XIX ст.: картини, гравюри та мапи на тему Грецької революції 1821 р.
- У третій галереї – твори художників Греції XIX-XX ст.
- Четверта галерея експонує характерні для XX ст. роботи кіпрських художників.

NICOSIA

BY-ORNIKA - 1909

BY-ORNIKA - 1909

ЛЕФКОСІЯ
ПАМ'ЯТКИ
район Фанеромені

Собор Святого Іоана

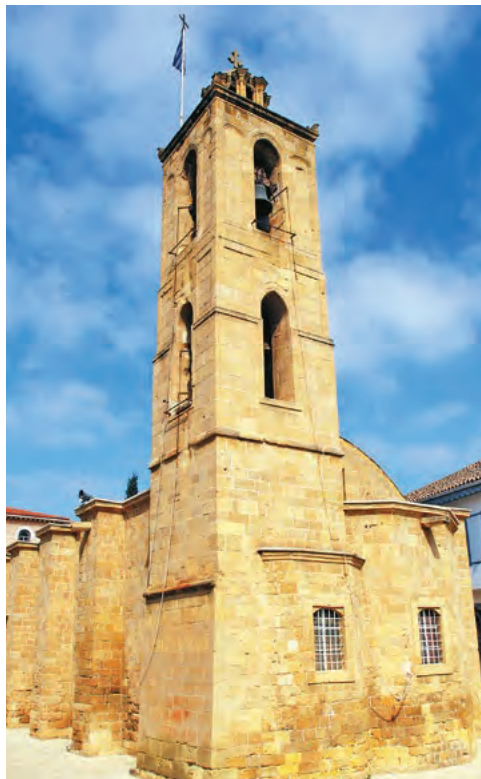
Plateia Archiepiskopou Kyprianou
(поруч з архієпископським палацом)

Храм був побудований архієпископом Никифором у 1662 р. на місці бенедиктинської каплиці XIV ст. на честь святого Іоана Богослова.

У 1426 р., коли бенедиктинці залишили острів через набіги мамелюків, храм перетворили на православний монастир. Православна церква, побудована на честь святого Іоана Богослова, залишалася монастирем до XVIII ст., коли архієпископ Сильвестр перетворив його на храм і зробив резиденцією православного архієпископства Кіпру.

Ця невелика одноповерхова будівля з франко-візантійськими архітектурними елементами. Завдяки її високим зовнішнім контрфорсам здається, що це фортеця.

Це єдина церква у Лефкосії, в якій збереглися неушкодженими внутрішні фрески. Чотири великі ікони на іконостасі створив критський майстер Іоан Корнарос у 1795-1797 рр. На його фресках XVIII ст. зображені сцени з Біблії та відкриття гробниці святого Варнави у Саламіні.

Етнографічний музей Кіпру

Plateia Archiepiskopou Kyprianou
тел. +357 22432578

Етнографічний музей Кіпру, розташований на першому поверсі старої резиденції архієпископа, представляє велику колекцію виробів кіпрської народної творчості XIX – початку XX ст. Це різьблені по дереву предмети, гобелени, вишивка, гончарний посуд, кіпрські народні костюми та тканини, виготовлені на ткацькому верстаті.

Будинок Хаджигеорґакіса Корнесіоса / Етнологічний музей

20, Patriarchou Grigoriou Street,
тел. +357 22305316

Ця садиба – одна з найважливіших будівель XVIII ст. у Лефкосії. Колись це була резиденція драгомана Кіпру Хаджигеорґакіса Корнесіоса, якого

стратили османи у 1809 р. Посада драгомана була запроваджена на Кіпрі на початку османського правління і скасована у 1821 р. під час Грецької революції. Драгомани виступали посередниками між пашею та окупованим населенням і були найважливішими політичними діячами після паші. У перші роки османського правління драгоманів призначали з числа іноземців або грекомовних франків, а пізніше ними стали православні греко-кіпріоти. Хаджигеорґакіс Корнесіос був найвидатнішим з усіх драгоманів Кіпру. Управління з античної культури відреставрувало будівлю, і сьогодні там працює Кіпрський етнологічний музей. У 1988 р. він отримав нагороду від Europa Nostra.

Це великий арковий прохід та дві бічні кімнати. Внутрішній вхід дуже вражає, зовнішній виходить на рів, який оточує мури.

Міський історичний музей Левентіса

17, Ippokratous Street, Laiki Geitonias,
тел. +357 22661475

Це єдиний історичний музей Лефкосії, який презентує соціальний та історичний розвиток міста від доби енеоліту і до сьогодні. Музей заснували у 1984 р. і назвали на честь засновника Фонду Анастасія Дж. Левентіса, який придбав та відновив будівлю. Музеєм керує муніципалітет Нікосії. Колекція представлена археологічними знахідками, традиційними костюмами, фотографіями, середньовічними гончарними виробами, мапами, гравюрами, прикрасами та меблями. Музей входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Венеційські мури (ворота Фамагусті)

Leoforos Athinon, тел. +357 22797660

Ворота Фамагусті – один із трьох проходів у стару Лефкосію через венеційські мури. Стіни (4,5 км за периметром) з 11 bastionами у формі серця повністю оточують старе місто. Східна брама (Порта Джуліано), відома як ворота Фамагусті, була відновлена і нині функціонує як міський культурний центр Нікосії.

Державна галерея сучасного мистецтва Кіпру

Corner Leoforos Stasinou @ Kritis Street
тел. +357 22458228

Галерея розташована у відреставрованій будівлі. Колекції містять картини та скульптури митців Кіпру XX ст.

Лайкі Гітонія / Традиційний сусідський квартал

200m east of Eleftheria Square

Це пішохідна зона міста, оточена відреставрованими будинками, які є типовими зразками традиційної кіпрської міської архітектури і сьогодні використовуються як магазини, ресторани та ремісничі центри.

Художня галерея Левентіса

Anastasiou Leventi (ex Leonidou)
тел. +357 22668838

У художній галереї представлено понад 800 картин та творів мистецтва, які є найважливішими експонатами колекцій Фонду Левентіса.

У спеціально розробленій екологічній будівлі, яка має сучасну естетику, експонують три колекції унікальних витворів мистецтва, а також антикварні меблі та порцеляну.

Ці колекції демонструють майстерні роботи великих живописців, таких як Каналетто, Фрагонар, Коро, Буден, Ренуар, Моне, Сіньяк, Шагал, Врізакіс, Воланакіс, Мораліс, Царухіс, Гіка, Кіссонергіс, Діамантіс і Кантос.

ІНШІ ВИЗНАЧНІ МІСЦЯ

Кіпрський центр ремесел

186, Leoforos Athalassas, тел.+357 22305024

У Кіпрському центрі ремесел працюють майстерні, які виготовляють та продають предмети традиційного народного мистецтва і ремесел, а саме глиняний посуд, кошики, вироби з міді, дерева та шкіри, вишивані речі, мереживо, мозаїку, традиційні костюми, ляльки тощо.

Церква Трипіотіс

Solonos Street, поблизу Лайкі Гітонія

Церква, побудована архієпископом Германосом II у 1695 р., є зразком архітектури франко-візантійського стилю. Інтер'єр церкви дуже розкішний, з незвично широким іконостасом та срібними іконами.

Церква Фанеромені

Onasagorou Sreet, у межах старого міста

Церква Фанеромені, побудована 1872 р. у старій частині міста – одна з найбільших церков Лефкосії. У мармуровому мавзолеї, що розташований на схід від церкви, зберігаються мощі єпископів та священників, страчених османами у 1821 р. Навпроти церкви є школа Фанеромені, одна з найбільших історичних академічних установ Кіпру.

Церква Ставроса ту Міссіріку

Lefkonos Street, біля церкви Фанеромені

Церква Ставроса ту Міссіріку – це середньовічна православна церква, перебудована на мечеть за часів панування на Кіпрі османців у 1571 р. Будівлю звели у першій половині XVI ст., це була франкська споруда, архітектурний стиль якої – поєднання візантійських, готичних та італійських елементів Ренесансу.

Її назвали на честь короля франків Кіпру Генріха II (мсьє Ерріку), який владарював на острові від 1285 по 1324 рік.

Музей Георгія та Нефелі Джиабра Колекція Пієрідіса

Donated by Clio and Solon Triantafyllides
86-90, Phaneromenis Street, тел. +357 22128157

У музеї представлена унікальна колекція грецького мікенського гончарства. Завдяки значному експорту мікенської кераміки, особливо до Східного Середземномор'я, мікенський гончарний стиль відтворювався і в інших регіонах, таких як Кіпр та Сирія. Особливе значення має антропоморфний посуд. Колекція поповнилася гончарним посудом часів пізньої бронзи на Кіпрі. Найбагатша частина колекції складається з вапнякових скульптур, створених у період від VI ст. до н. е. до елліністичного періоду. Музей входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Музей історії карбування кіпрських монет

86-90, Phaneromenis Street, тел. +357 22128157

У музейних колекціях простежується розвиток кіпрських монет від VI ст. до н. е. до сьогодні. 370 монет демонструють весь перебіг бурхливої історії Кіпру тривалістю 2600 років. Колекції розділені на дев'ять часових періодів і є важливим джерелом інформації про нумізматычну історію Кіпру.

Музей-обсерваторія Ледра

Ledra Street, Shakolas Tower Building
тел. +357 22674139

З обсерваторії, що розташована на 11-му поверсі вежі Шаколас, відкривається панорамний краєвид на всю Лефкосію. Відвідувачі можуть помилуватися містом та його визначними пам'ятками, адже з обсерваторії можна охопити поглядом середмістя на 360 градусів.

Центр образотворчого мистецтва та досліджень

285, Ermou Street, тел. +357 22300999

У Центрі образотворчого мистецтва та досліджень міститься колекція, що складається з понад 1000 картин, створених іноземними художниками, які побували на Кіпрі у XVIII-XX ст., а також колекції костюмів, що засвідчують еволюцію місцевого вбрання.

Тут зберігаються понад 5000 томів з історії та мистецтва, архіви фотографій, книг з описом подорожей, рукописів та інформаційних матеріалів, присвячених сучасній історії Кіпру.

Всекіпрський гімназичний музей

10-16, Agiou Ioannou ☞ Theseos Street
тел. +357 22466014

Всекіпрський гімназичний музей – це захопливий комплекс із 12 залів в історичному центрі Лефкосії, який зображує історію найдавнішого закладу середньої освіти на Кіпрі (рік заснування – 1812), а також багатьох інших аспектів історії та культури Кіпру.

У музеї представлена виставка історії школи, археологічна та нумізматична колекції, колекція старовинних мап, старовинної зброї, художня галерея, що демонструє твори великих живописців, які були вчителями та учнями школи, експозиція природничої історії та інші експонати. Колекція доповнена унікальними зразками готичної скульптури Кіпру, яка вражає своїми розмірами та стилем.

Церква Панагії Хрисалініотиси

Chrysaliniotissa Street

Вважається, що це найстаріша візантійська церква у Лефкосії. За оцінками дослідників, її побудувала на честь Богородиці Хрисалініотиси королева Елена Палеолог у 1450 р.

Центр ремесел Хрисалініотиси

2, Dimonaktos (на розі Ipponaktos Street та Dimonaktos Street), тел. +357 99556250

Комплекс із восьми майстерень розташований біля церкви Хрисалініотиси. Майстерні побудовані навколо подвір'я і нагадують традиційну корчму. Вони складаються з різних частин, що осучаснюють традиційні ремесла, а також кав'ярні. Центр ремесел є частиною проекту з відродження та відновлення старої частини Лефкосії у межах міської брами.

Музей національної боротьби Кіпру

Plateia Archiepiskopou Kyprianou
тел. +357 22305878

У музеї зберігаються документи, фотографії та предмети, що стосуються часів Національно-визвольної боротьби 1955-1959 рр.

Філакізмена Мнімата (могили ув'язнених)

Central Prison, тел. +357 22406000,
+357 22406103

У спеціальному місці Центральної в'язниці поховані дев'ятеро молодих людей, засуджених та страчених через підвищення британською адміністрацією під час Національно-визвольної боротьби 1955-1959 рр. Це також місце останнього притулку для чотирьох інших героїв ЕОКА, які загинули у бою. Після здобуття незалежності це місце стало місцем пошани із влучною назвою Філакізмена Мнімата (могили ув'язнених), а ця назва навіяна картиною кіпрського художника Поля Георгіу.

Художній музей Лукії та Майкла Зампеласів

27, Leoforos Archiepiskopou Makariou III, Kaimakli, для організації візиту телефонуйте +357 22456098

Тут постійно експонуються картини, що належали родині Зампеласів. Цей музей – першовідкривач у галузі, адже демонструє твори великого сучасного мистецтва – картини кіпрських та грецьких художників. Крім того, тут влаштовують виставки художників з Кіпру та з-за кордону, які доповнюються освітніми програмами та іншими культурними заходами. Музей розташований у Каїмаклі, неподалік середмістя Нікосії.

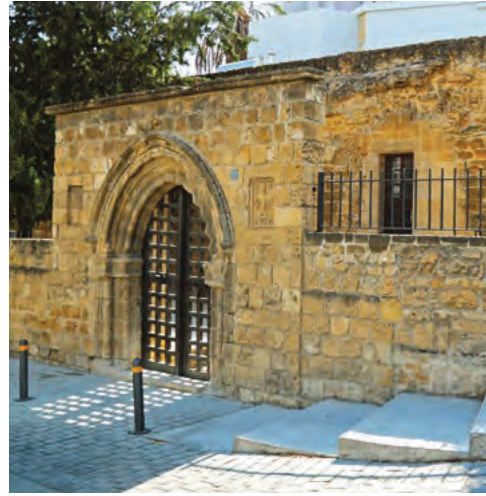

Муниципальный центр искусств

19, Palias Electricis mel. +357 22797400

Будівля старої електростанції – прекрасний зразок промислової архітектури, у якому від 1994 р. працює Нікосійський муніципальний центр мистецтв. Його мета – сприяти розвитку образотворчого мистецтва на Кіпрі. Тут є велика виставкова площа, де експонуються рідкісні та спеціалізовані видання з мистецтва. Реставрація будівлі у 1994 р. отримала нагороду від Europa Nostra.

Середньовічний зал Кастеліотиса

напроти воріт Пафоса

Цей зал був частиною палацу Лузіньянів XIII-XIV ст. Кастеліотиса з її елементами готичного стилю була відновлена Управлінням з античної культури. Сьогодні зал використовується як виставковий центр і відкритий для відвідувачів лише тоді, коли там проводять урочисті церемонії.

Мечеть Омеріє (колишня церква августинців)

Trikoupi ☉ Plateia Tillirias. Біля старого муніципального ринку. Мечеть можна відвідувати тоді, коли там не проводять богослужіння.

У XIV ст. мечеть була монастирем августинців, який звели на честь святої Марії.

У 1571 р. Мустафа-паша, османський завойовник острова, перетворив монастир на мечеть, адже він вважав, що монастир побудували на місці, де відпочивав халіф Омер під час відвідування Лефкосії. Більша частина оригінальної споруди була знищена османською артилерією у 1570 р. Встановлені надгробки часів Лузіньянів використали для нової підлоги у мечеті. Відвідувачі можуть побачити залишки пізньої венеційської споруди на східному боці мечеті.

Мечеть Байрактар

Вона побудована на бастіоні Констанца на честь прапороносця, який вперше піднявся на стіни Нікосії під час облоги міста османським військом.

Музей казок

32, Granikou Street, стара Нікосія, тел. +357 22376522

Музей казок розташований у прекрасному старовинному маєтку у середмісті. Його мета – популяризація культурної спадщини, що зберігається у казках, легендах, міфах та традиціях Кіпру та усього світу. Музей влаштовує заходи, на яких розповідають казки, організовує тематичні виставки, проводить освітні програми та вистави за мотивами казок. Музей створювався у межах заходів, що проводять Інститут системного Кіпру та Науково-дослідний центр теоретичної еволюції та системного застосування. У музеї відвідувачі можуть дізнатися про еволюцію казок, скласти власні історії, знайти таємні проходи, відкрити секретні комірці та відчути, як історії оживають.

Кіпрський музей класичних мотоциклів

44, Granikou Street, стара Нікосія, тел. +357 22680222, +357 99543215

Музей заснував колекціонер мотоциклів Андреас Ніколау. Тут зібрано 150 мотоциклів, що були виготовлені у 1914-1983 рр. Серед експонатів мотоцикли AJS Norton, Triumph та BSA, три поліцейські байки, які супроводжували архієпископа Макаріюса, мотоцикл, що належить герою ЕОКА Стиліаносу Ленасу, та мотоцикл турко-кіпріотського чемпіона з мотогонок Зекі Ісі. У музеї також є виставка фотографій.

Кіпрський музей пошти

3B, Agiou Savva Street, Laiki Geitonia тел. +357 22760522

У музеї представлена колекція кіпрських марок від 1880 р. і до сьогодні. Огляд колекції супроводжується демонстрацією предметів, пов'язаних з історією поштових служб острова.

Англиканська церква Святого Павла

Leoforos Lordou Vyronos, тел. +357 22445221

Церква Святого Павла була побудована у 1893 р., коли Кіпр був частиною Британської імперії. Вплив політики на архітектуру проглядається у структурних елементах будівлі, а сама церква нагадує типову англійську парафіяльну церкву.

Музей поліції Кіпру

Evangelou Floraki, будівля Управління поліції, тел. +357 22808080

Музей заснував у 1933 р. тогочасний британський начальник поліції колоніального уряду і назвав його Кримінальним музеєм. Експонати присвячені історії поліції Кіпру від британського періоду до сьогодні. Відвідувачам пропонують оглянути обмундирування, зброю, техніку та поліцейські машини, а також музичні інструменти, фотографії та документи поліції. Тут також зберігаються предмети та документи Другої світової війни та Національно-визвольної боротьби 1955-1959 рр.

Римо-католицька церква Святого Хреста

тел. +357 22662132

Церква Святого Хреста, побудована 1902 р., стоїть біля воріт Пафоса, одного з трьох входів у місто через венеційські мурі, що оточують Лефкосію. Церква не належить до жодного стилю, її архітектурні особливості досить аскетичні. На фасаді можна побачити єрусалимський хрест.

Район Великої Лефкосії

Королівські могили Тамассоса

Селище Політико, 20 км на південний захід від Лефкосії, тел. +357 22622619

Тамассос, багатий на родовища міді, у давнину був важливим містом-державою. Під час розкопок були знайдені королівські могили, мідні майстерні та храм Афродіти-Астарті.

Вражаючи археологічні знахідки з Тамассоса – це шість величезних вапнякових статуй VI ст. до н. е. Нині вони експонуються у Кіпрському музеї у Лефкосії. Тамассос входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Монастир Святого Іраклідія

Селище Політико, 20 км на південний захід від Лефкосії, тел. +357 22623950

Іраклідій, син язичницького жерця, був посвячений у єпископи Тамассоса святыми Павлом і Варнавою. Він став мучеником у 60 років і був похований у печері, де жив і з якої проповідував Євангеліє. У 400 р. на його могилі побудували церкву.

Монастир кілька разів руйнувався та перебудовувався. Сьогоднішні будівлі датуються 1773 р., коли архієпископ Хризант відновив церкву та келії монастиря. Мощі святого зберігаються у церкві. Нині тут функціонує жіночий монастир.

Монастир Махерас

40 км на південь від Лефкосії через
Селище Дефтера, тел. +357 22359334

Це один із найстаріших і найважливіших монастирів Кіпру. Його заснували два ченці у 1148 р. після того, як неподалік у печері знайшли ікону Діви Марії. За часів османського правління монастир був освітнім центром, як і інші монастирі Кіпру. Це ставропігійний монастир архієпископа Кіпріана, якого 9 липня 1821 р. стратили османи разом із сотнями інших священнослужителів та мирян. Тут ченці дотримуються таких самих жорстких правил, як і на горі Афон у Греції.

Щороку 15 серпня та 8 вересня у монастирі проводять великий релігійний ярмарок. Приблизно за 2 км на північ від монастиря Махерас розташована криївка Григоріса Афксентіу, героя Національно-визвольної боротьби 1955-1959 рр. Ризниця монастиря Махерас, яка міститься у підвалі, була відновлена коштом Фонду А. Г. Левентіса. Також відреставрували келії монахів, стайні та комори. У монастирі зберігаються старі книги та рукописи, ікони та церковні предмети.

Селище Фікарду та музей села

дорога Махерас-Лефкосія через Кліру, 39 км на південний захід від Лефкосії, тел. +357 22634731

Селище Фікарду, покинуте на початку XIX ст., оголосили старовинною пам'яткою і ретельно відреставрували, щоб зберегти його будинки XVIII ст., оздоблені чудовим дерев'яним різьбленням. Відновлені будинок Катсініороса та будинок Ахілеасса Димитрія, частково побудовані у XVI ст., – яскравий приклад народної архітектури острова. В одній із будівель відкрили музей села. У 1986 р. Селище Фікарду отримало премію від Europa Nostra.

Місцевий археологічний музей стародавнього міста Ідаліон

тел. +357 22444818

Місцевий археологічний музей стародавнього міста Ідаліон був заснований у 2007 р. задля популяризації численних знахідок у регіоні та згодом почав функціонувати ще як центр для відвідувачів, де експонуються археологічні знахідки, знайдені поблизу. Експонати музею представляють усі хронологічні етапи історії стародавнього міста Ідаліон, та є знахідками давніх і сучасних розкопок, проведених у межах стародавнього міста (поселення та кладовища).

У регіоні можна знайти пам'ятки, що стосуються усіх періодів історії Кіпру. У містечку Далі розташований археологічний парк стародавнього Ідаліона, одного з міст-держав стародавнього Кіпру. Регіон входить до частини культурного маршруту «Шляхами Афродіти». Його стратегічне розташування, наявність води та родючих земель були чинниками, що сприяли розквіту регіону у VIII-V ст. до н. е. За легендою, Далі – це місце, де коханого Афродіти Адоніса убив її ревнивий коханець Арес, бог війни.

Візантійська церква Святих Апостолів побудована у місті Пера Хоріо. Тут є декілька найвишуканіших фресок, знайдених на Кіпрі, які датуються кінцем XII ст. і вважаються одними з найкрасивіших зразків комніновського мистецтва. Особливий інтерес представляє церква Святого Димитрія XIII ст.

Поблизу села Потамія можна знайти середньовічні руїни літнього палацу франківських королів та королев Кіпру, а також готичну церкву.

Регіон Далі

20 км на південь від Лефкосії, дорогою Лефкосія-Ларнака/Лемесос (Лімасол)

ІНШІ ВИЗНАЧНІ МІСЦЯ

Церква Святих Варнави та Іларіона

Селище Перистерона, 27 км від Лефкосії, дорогою Лефкосія-Троодос

Церкву звели на честь святих Варнави та Іларіона. Її будували імовірно у IX чи X ст., церква є визначним зразком візантійської архітектури Кіпру. Поруч із нею розташована турецька мечеть Перистерона. Це одне з багатьох свідчень мирного співіснування грецьких та турецьких кіпріотів до турецької окупації 1974 р.

Свято-Пантелеймонівський монастир

на північний захід від села Азрокіпія, 30 км на захід від Лефкосії

Монастир XVIII ст. із гострокінцевим дахом був відновлений невдовзі після 1960 р.

Церква Архангела Михаїла

Лефкосія, дорога на Антсоуполіс

Церква монастиря побудована за візантійського періоду. Монастир перебудували у 1636 р., а в 1713-му його передали Кікському монастирю. Монастир заснував архієпископ Никифор, гробницю якого можна побачити у нартексі церкви. Іконостас датується 1650 р. У монастирі є фреска 1785 р. із зображенням архангела Михаїла. Сьогодні у монастирі розташований науково-дослідний центр.

Церква Богородиці Хрисопіліотисса

неподалік села Като Дефтера, 11 км на південний захід від Лефкосії

Ця церква у формі катакомби побудована всередині природної печери на честь Богоматері Золотої печери ймовірно у ранньохристиянський період. Цей тип церкви рідкісний на Кіпрі, але поширений на Близькому Сході. На жаль, прикрашені фресками стіни печери пошкодилися і їх уже не видно. У день Успіння Пресвятої Богородиці, 15 серпня, тут проводять великий релігійний фестиваль.

Національний лісопарк Аталасса

1, Athalassa Visitor Centre, Leoforos Keryneias, Aglantzia, тел. +357 22462943, +357 22805527

У парку Аталасса є центр відвідувачів, який надає інформацію щодо особливостей навколишнього середовища. Масштабна модель-копія парку демонструє його основні природні особливості, рослинність та рекреаційні об'єкти. Діорами дають тривимірні зображення районів, рослинності, птахів, ссавців та плазунів острова.

Геологічні зразки, копалини та інше виставляються в окремому приміщенні, а наочний матеріал використовується для представлення місцевої фауни та флори.

Музей всесвітньої природничої історії

120A @ B, Leoforos Strovolou (вихід поруч із парковою ратушею Строволос) тел. +357 22312676, +357 99526029

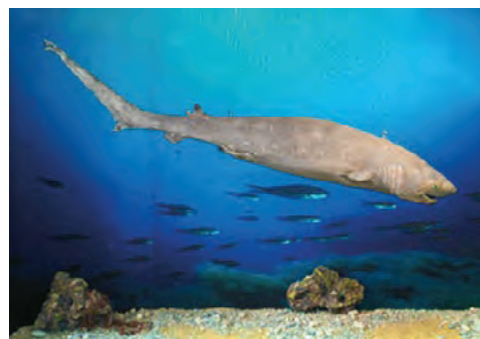
Музей всесвітньої природничої історії – присвячений вивченню, збереженню, зміцненню та охороні природного середовища. Його принципи базуються на новому підході людини до природи. Мета – освіта, нове значення реінтеграції людини у систему природи.

Кіпрський природничий музей

Photos Photiades Breweries Ltd. The Cyprus Carlsberg Brewery Old Lefkosia - Lemesos road Lakkia (Latsia) area для організації візиту телефонуйте +357 22585834, +357 22585858

Природничий музей Кіпру був заснований Благодійним науковим та культурним фондом фотографій Фотіадеса. Це найбільший серед подібних музеїв Кіпру. Майже 2500 експонатів – це опудала ссавців, птахів, риб, плазунів і комах, а також зразки скель, мінералів, напівкоштовного каміння, мушлі та скам'янілості.

Чи знали ви, що місто Лемесос побудовано між двома старовинними містами-державами Куріон та Аматус і що його назва, ймовірно, походить від грецького слова «Анамесос», що означає «бути між»?

*Лемесос –
друге за розміром
місто острова*

Лемесос (Лімасол)

Лемесос, друге за розміром місто острова, лежить між двома стародавніми містами-державами: Аматысом на сході і Куріоном на заході. Місто розвинулося після знищення Аматыса Ричардом Левове Серце у 1191 р. У Лемесосі знайдено багато важливих старожитностей, а також візантійських та франкських пам'яток, що свідчить про його давню історію.

Лемесос сьогодні – головний порт острова, центр виноробної промисловості Кіпру та великий туристичний курорт. Місто також відоме своїми явними карнавальними святкуваннями, щорічним фестивалем вина, традиціями та гостинністю жителів. У сусідніх гірських районах розкинулися красиві виноробні села, гірський курорт Платрес, де можна розслабитися, а також мальовничий регіон Піцілія.

Середньовічний замок/музей Лемесоса

Richardou ☉ Berengarias, біля старого порту, тел. +357 25305419

Замок Лемесос був побудований у XIII ст. на місці колишнього візантійського замку, що біля старого порту. За археологічними джерелами, замок у первісному вигляді був значно більшим. Венеційці зміцнили його стіни для захисту від піратів. Легенда стверджує, що король Англії Ричард Левове Серце, який очолив третій хрестовий похід, одружився тут з Беренгарією Наваррською в 1191 р. У 1570 р. османи захопили замок і використовували його як гарнізон та в'язницю. За часів британського правління він функціонував як поліцейський відділ і недовго як центр утримання під вартою. Сьогодні у замку працює середньовічний музей Кіпру, експонати якого представлені середньовічними гончарними виробами, високоякісними срібними тарілками візантійської епохи, надгробними пам'ятниками, зброєю, хрестами та монетами.

Археологічний музей Лемесоса

5, Anastasi Sioukri ☉ Vyronos, Near the Municipal Gardens, тел. +357 25305157

Центр старого міста Лемесоса (Лімасола)

Історичний центр міста – це територія навколо середньовічного замку та старого порту. А сьогодні Лімасол – це велике місто, яке лежить вздовж узбережжя Середземного моря набагато далі, ніж замок і порт. Його передмістя сягають території стародавнього Аматыса і розкопок Куріона.

Археологічний музей Лемесоса містить багату і визначну колекцію старожитностей, які належать різним періодам – від доби неоліту до римського періоду. Їх віднайшли під час археологічних розкопок у Лемесосі.

Експонати розміщені у трьох залах і розділені на три категорії. Перша зала містить гончарні вироби різних історичних періодів; середня – монети, прикраси, глиняні масляні лампи, мідні знаряддя праці та предмети; третя – скульптури, надгробні пам'ятники, капітелі, написи та інші мармурові та вапнякові артефакти. Також серед експонатів різноманітні предмети, пов'язані з культом Афродіти, – родючістю, та іншими вотивними предметами і статуетками з теракоти, що представляють жінок. Музей входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Пішохідна вулиця святого Андрія

Щоб відчувати місто Лімасол, вам потрібно відвідати пішохідну вулицю Святого Андрія. Почніть свою прогулянку від старого порту та вирушайте до замку вулицею святого Андрія, щоб опинитися в історичному центрі міста. На кожному куточку Лімасола вас очікує сюрприз.

Кіпрський театральний музей

8, Panos Solomonidis Street, тел. +357 25343464

Музей розташований у культурному центрі імені Паноса Соломонідіса. Експонати постійної колекції Кіпрського театального музею – друківані матеріали, повномасштабні моделі, реквізит, набори та костюми, а також фотографії та плакати – дають відвідувачам можливість вивчати історію театру острова.

Міський музей народної творчості

253, Agiou Andreou Street, тел. +357 25362303

Відреставрована будівля, в якій працює музей, представляє колекції кіпрської народної творчості XIX-XX ст. У шести залах демонструється понад 500 експонатів. Це цікавий одяг містян, традиційні костюми, меблі, різьблення по дереву, вишивка та ювелірні вироби. У 1988 р. музей був відзначений премією Europa Nostra.

Церква Ая-Напа

Agiou Andreou Street

Церква була побудована наприкінці XIX – початку XX ст., замінивши стару церкву XVIII ст. Її звели на честь Діви Марії. Вважається, що вона отримала свою назву від ікони Богородиці, яку знайшли на деревній алеї (Нара означає «деревна алея»). Ще одне джерело говорить, що церква завдячує своєю назвою храму, побудованому у франкський період на честь святої Береніки, відомій під іменем святої Неви.

Парк скульптур

приморська набережна

У парку експонуються 16 скульптур, зроблених місцевими і зарубіжними митцями. Ці роботи, представлялися під час скульптурних симпозиумів у 1999-2001 рр.

Старий порт

Повністю видозмінений, старий порт межує з пристанню Лімасол. Вигадлива рибальська гавань з невеликими традиційними човнами, дивовижна зона відпочинку, кафе та ресторанами, які пропонують послуги високої якості, – це те місце, де найкраще досягти лімасольський спосіб життя.

Міська художня галерея Лемесоса

103, 28 Octovriou Street, тел. +357 25583383

Галерея містить колекції картин відомих сучасних кіпрських художників, серед яких Адамантіос Діамантіс, Христофорос Сава та Телемахос Кантос.

ІНШІ ВИЗНАЧНІ МІСЦЯ

Мечеть Кебір (Велика мечеть)

At the intersection of Genethliou Mitella, Zig-Zag and Jami Street

Мечеть Кебір була побудована у XVI ст., вона донині функціонує. Під час проведення розкопок на східному боці пам'ятки були знайдені архітектурні залишки собору X ст., зведеного на честь святої Катерини. Мечеть – одне з найважливіших місць мусульман Лемесоса.

Міська та університетська бібліотека Лемесоса

Цю дивовижну будівлю звели коштом Антоніса Пілавакіса. Будівництво розпочалося 1919 р. і тривало до 1934-го. Шанований купець Лемесоса щороку їздив у відпустку в Монако і так захопився архітектурою Французької Рив'єри, що побудував свій будинок у стилі, притаманному житловим кварталам Монако. У 1970 р. тут відкрили публічну бібліотеку Лемесоса.

Муніципальний музей Паттіхон – Історичний архів

5, Lordou Vyronos Street, тел. +357 25763756

Музей розташований у старій відреставрованій резиденції голови районної адміністрації поруч із міським садом. Філософія створення міського архіву, який працює у цій же будівлі, ґрунтується на використанні письмового, наочного та словесного матеріалу про історію та культуру Лемесоса від XVIII ст.

Католицька церква Святої Катерини

259, 28 Octovriou Street, тел. +357 25362946

Церква була побудована у 1879 р. архітектором Фріаром Франческо да Монгідоро з Болоньї в архітектурному стилі, притаманному будівлям, що були розкидані по всій Європі того періоду. Він використав стиль бароко для інтер'єру, при цьому для фасаду обрав еkleктичний дизайн. Стіни на апсиді та баня прикрашені неовізантійськими фресками, які були відновлені під час реконструкції у 1979 р.

Водонапірна вежа Лемесоса

Водонапірна вежа – одна з небагатьох інженерних пам'яток Кіпру. Її побудували у 1931 р. за британського правління за часів тогочасного мера Христодулоса Хаджипавлу англійські підрядники Вільямсон і Пегкелей і субпідрядник Циро. Вартість будівництва сягнула 9000 британських фунтів. Висота вежі – 40 м, а діаметр танку – 9 м. Резервуар об'ємом 500 куб. м виготовлений зі сталі завтовшки 8 мм. З'єднання між металевими листами були виконані залізними цвяхами для підвищення якості та довговічності.

Музей ріжкового дерева «Олд Кероб Мілл»

за середньовічним замком, тел. +357 25820430

Млин для ріжкового дерева побудований у 1900 р., коли кероб (ріжкове дерево) був основним експортним товаром Кіпру. Його використовували для виготовлення найрізноманітніших виробів, таких як фотопластили, ліки, солодощі та шоколадні цукерки. Обладнання для оброблення плодів ріжкового дерева експонується у відреставрованому будинку, в якому справжня атмосфера минулого поєднується з витонченим високотехнологічним сьогоденням. На території, де розташований млин, працює Центр Evagoras Lanitis, художня галерея, зона мистецтва та виставок.

HAVOUZA

Резервуари Navouza в районі Агіос Георгіас були першою спорудою, зведеною у Лімасолі для збереження води та водовідведення. Його побудували за часів британської колоніальної епохи, а у 1996 р. оголосили «старовинним пам'ятником».

Navouza складається з двох резервуарів і розташована у найвищій точці міста. Вода, зібрана у водоймах, подавалася до міста за допомогою кам'яних труб, які виходили до громадських місць, відкритих мармурових мийок та фонтанів.

Кіпрський музей класичних та історичних автомобілей

Єдиний автомобільний музей на Кіпрі відкрився у 2014 р. Його заснував Дімі Мавропулос, ветеран ралі, чемпіон міжнародних та кіпрських змагань з ралі.

ЛЕМЕСОС
ВИЗНАЧНІ МІСЦЯ
святилище Аполлона Гілата

Територія Великого Лемесоса

Археологічна пам'ятка Куріон

19 км на захід від Лемесоса дорогою до Пафоса,
тел. +357 25934250

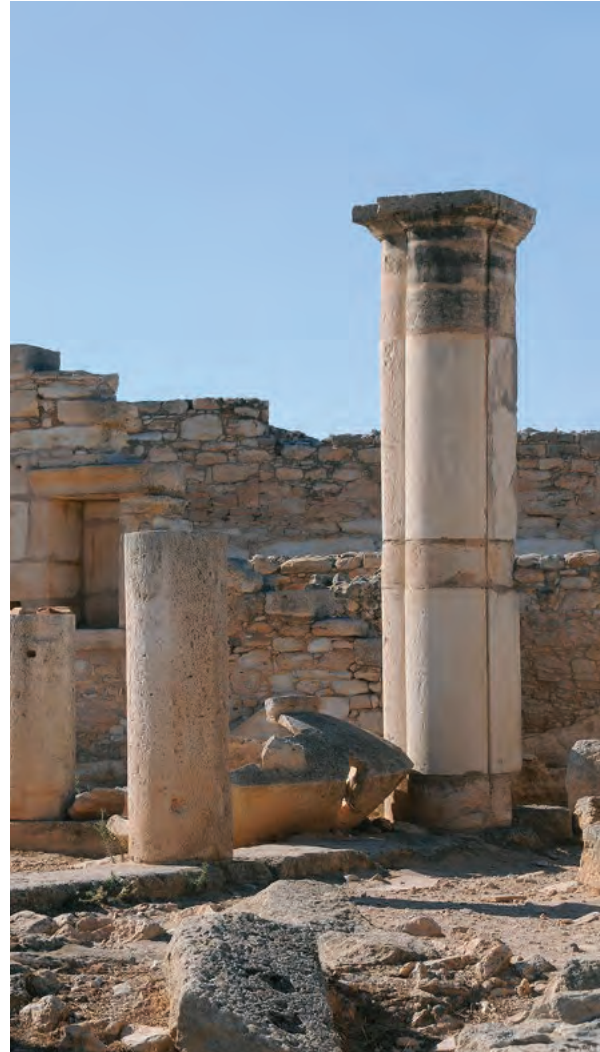

У стародавні часи Куріон був важливим містом-державою, це одна з найбільш вражаючих археологічних пам'яток Кіпру. У II ст. до н. е. був зведений величний греко-римський театр, який добудовувався аж до II ст. н. е. Сьогодні театр повністю відновили і використовують для проведення музичних та театральних вистав. Під час розкопок віднайшли будинок Еустолію, який спочатку був приватною віллою, а у ранньохристиянський період її перетворили на громадський центр відпочинку. Будинок складається з комплексу ванн і кімнат з прекрасними мозаїчними підлогами V ст. Ранньохристиянська базиліка датується V ст. і, ймовірно, була собором Куріона з окремим баптистерієм на зовнішній північній стороні. Будинок Ахілла та Будинок Гладіаторів отримали назву завдяки зображенням на мозаїчних підлогах. Інші частини території включають приватні вілли та вражаючі німфеї. Дерев'яний дах дозволяє відвідувачам насолоджуватися територією упродовж всього року (Стадіон розташований за 1 км на захід, праворуч від дороги на Пафос).

Святилище Аполлона Гілата

21 км на захід від Лемесоса, тел. +357 99630238

Аполлон Гілат, бог лісу, був покровителем Куріона. Археологічні джерела засвідчують, що йому поклонялися тут від VIII ст. до н. е. до IV ст. н. е. Його свяติлище було важливим релігійним центром. Воно складалося з храму Аполлона, який частково відреставрували, паломницьких залів, палаїстр (зон боротьби), лазневого комплексу та святого місця.

Середньовічний замок Колоссі

14 км на захід від Лемесоса, дорогою на Пафос, тел. +357 25934907

Замок Колоссі – прекрасний зразок військової архітектури. Його побудували у XIII ст. та відновили у XV ст. Після падіння Акко у 1291 р. він був резиденцією командора і головним командним пунктом лицарів ордену святого Іоана Єрусалимського, а в XIV ст. перейшов у власність тамплієрів. Під час перебування на Кіпрі лицарі виробляли та експортували солодке вино, яке стало відомим під назвою «вино командарії» (vin de Commanderie). Сьогодні вино Commandaria – це візитівка Кіпру, одне з традиційних та найстаріших вин у світі, яке не змінило назву протягом восьми століть. Поруч із замком – руїни цукрового заводу XIV ст.

Археологічний музей Куріона

Селище Єпископі, 14 км на захід від Лемесоса, 4 км до археологічного парку Куріона, тел. +357 25932453

У традиційному будинку з чудовим краєвидом на бухту Агіос Ермогеніс розташований археологічний музей Куріона.

Експонати представлені знахідками з розкопок, які проводилися поруч, серед яких червоний шліфований посуд ранньої бронзової доби, гончарні вироби та золоті прикраси мікенської епохи, велика кількість пожертв з розташованого поблизу святилища Аполлона Гілата.

Стадіон Куріона

20 км на захід від Лемесоса, дорогою Пафоса

Стадіон Куріон, що містив 6000 глядачів, – єдиний стародавній стадіон на Кіпрі. Він датується II ст. н. е. За археологічними джерелами, там відбувалися змагання з пентатлону.

Археологічний парк Аматус

11 км на схід від середмістя Лемесоса, тел. +357 25635226

Аматус – одне зі стародавніх міст-держав Кіпру, де, за міфами, грецький герой Тесеї залишив

вагітну Аріадну, щоб нею опікувалися місцеві жінки. Аматус був важливим місцем поклоніння богині Афродіті-Астарті. Археологічні знахідки виявили у декількох гробницях, одна з яких була під головним входом нинішнього готелю «Аматус», решта – в акрополі, нижній частині міста та у п'яти ранньохристиянських базиліках. Знахідки датуються від архаїчного періоду до римського та християнського періодів. Тут також знайшли дві величезні кам'яні вази, найбільші з коли-небудь виявлених, одна серед них нині експонується у паризькому Луврі. Парк належить до частини культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Кіпрський музей вина

Селище Ерімі, дорога Лемесос-Пафос, 13 км на захід від Лемесоса, тел. +357 25873808

Музей вина пропонує унікальну можливість дізнатися про історію виробництва вина на Кіпрі. Різні етапи виробництва та споживання вина, а також різні види напою демонструються через презентації. Старовинні глечики та бідони, середньовічні посудини для пиття, старі документи та приладдя ілюструють соціальні, економічні та символічні аспекти виробництва вина.

Освітньо-інформаційний центр із захисту довкілля Акротірі

Селище Акротірі, 14 км на захід від Лемесоса, тел. +357 25826562

Освітньо-інформаційний центр із захисту довкілля розташований у селищі Акротірі. Його мета – сприяти унікальному екологічному та культурному розвитку півострова Акротірі.

Споруди центру складаються з наступних ділянок: виставка та лабораторія, проекційна кімната та презентаційна зала, бібліотека, навчальні кімнати; а також, кіоск для спостереження за дикою природою. Тут є усе необхідне обладнання для заходів, що проводяться у Центрі та у навчальних зонах просто неба. Культурний маршрут Акротірі починається від Центру і проходить через громаду, від будинків, де плетуть кошики, до інших точок культурного значення. Усі об'єкти пристосовані для людей з інвалідністю.

Монастир Святого Миколая тон Гатон (Котячий)

мис Гата, 15 км на захід від Лемесоса, на південний схід від солоного озера Акротірі

Святий Миколай тон Гатон (Котячий монастир) – це, можливо, найдавніший монастир на Кіпрі. Монастирську каплицю, що датується XIV ст., перестали використовувати у XVI ст. Її відновили православні монахині на початку 1980-х рр. За переказами, монастир заснувала свята Елена, матір імператора Костянтина Великого, яка залишила там шматочок дерева зі Святого Хреста. Кіпр саме потерпав від сильної посухи, внаслідок якої на людей нападали змії.

Костянтин Великий відрядив на Кіпр полководця Калокероса, який випустив тисячі котів на мисі для винищення змій, щоб таким чином врятувати територію.

Долина Куріс

22,5 км на північ від Лемесоса

У долині Куріс є низка важливих візантійських пам'яток, таких як церква XII ст. монастиря Панагія тис Амасгу, церква Тиміос Ставрос (Чесного Хреста) у селищі Кука та церква Архангела у Монагрі.

Банева церква монастиря Панагія тис Амасгу датується XII ст. і має ще й другий дах з дерева та черепиці.

У церкві є серія фресок, що датовані XII, XIV та XVI ст. Нині тут функціонує жіночий монастир.

Церква Архангела у Монагрі була побудована у 1740 р. на фундаменті старого монастиря, який згорів. Особливий інтерес викликає різьблений по дереву іконостас. Північні будівлі монастиря відновлені та перетворені на арт-центр.

Церква Тиміос Ставрос у Куці є чудовим зразком палеологічного мистецтва, представленого на фресках XIV ст.

Також тут варто відвідати мальовниче селище Ланія, де ще збереглися старі преси для віджимання винограда та оливок і відкрито музей вина Commandaria.

Красохорія (винні селища)

Регіон Красохорія (винні селища) лежить на північ від Лемесоса, на південних схилах гірського хребта Троодос. Тут досі вирощують виноград за давніми традиціями. Виноробство для більшості жителів залишається основним заняттям. У регіоні відкрито кілька музеїв вина, які варто відвідати. У цьому регіоні виробляють відоме кіпрське сухе червоне вино.

Селище Койлани

37 км на північ від Лемесоса, Церковний музей, щоб влаштувати візит, зателефонуйте до ради громади +357 25471008

Койлани – привабливе селище виноробів. На його околицях можна знайти баневу однефну церкву Ая Маврі XII ст. з фресками XV ст.

Церковний музей Койлани був створений священним єпископством Лемесоса як районний відділ Візантійського музею, будівництво якого планувалося у регіоні. Тут представлена колекція

ікон та церковних предметів з парафії. Музей розташований у будівлі на два зали у дворі церкви Панагія Елеуса. Експонати охоплюють майже сім століть, серед них фрагменти іконостасу 1735 р., ікони XIII-XIX ст., священні посудини та старі книги.

Музей виноградарства відкритий у традиційному сільському будинку, який експонує обладнання для виноробства та предмети народного мистецтва. Тут можна посмакувати місцевий напій зиваню, який готують у великому казані на подвір'ї музею.

Селище Омоδος

39 км на північ від Лемесоса, щоб влаштувати візит, зателефонуйте до ради громади +357 25422453

Селище Омоδος розкинулося на схилах Троодоса серед нескінчених рядів виноградної лози, з вузькими брукованими вуличками та величким монастирем на площі – усе це робить його одним із наймальовничіших сіл на Кіпрі.

Колись Омоδος був власністю сера Джона де Брі, князя Галілейського, як і монастир Ставрос (Святого Хреста) у центрі села. У монастирі зберігаються старовинні ікони, чудове різьблення по дереву та інші цікаві церковні предмети. Тут відкрито невеликий музей, присвячений Національно-визвольній боротьбі 1955-1959 рр., центр збереження традиційного плетіння мережива, музей візантійських ікон та невеликий музей народної творчості. Неподалік монастиря є винопрес «Лінос», відкритий для відвідувачів.

Селище Арсос

40 км на північ від Лемесоса, Музей народної творчості, щоб організувати візит, зателефонуйте до ради громади +357 25943223

Арсос – одне з найбільших виноробних сіл Кіпру. Існує дві версії щодо походження його назви: одна припускає, що це святий гай богині Афродіти, у якому розташовано селище, тоді як згідно з іншою, це одне з чотирьох міст, заснованих Птолемеєм Філадельфом на честь Арсіної. В Арсосі виготовляють вино з давніх часів. Нині більшість мешканців роблять власне вино, а місцеві жінки славляться своїми коронними стравами із додаванням вина.

Музей народної творчості Арсоса розміщений у традиційному будинку. Його експонати презентують спосіб життя села.

Селище Фоїні

42 км на північ від музею гончарного мистецтва Пілавакіс, Лемесос, тел. +357 25421545

Мальовниче селище Фоїні розташоване у горах Троодос серед зелених запашних сосен. Місцеві мешканці кажуть, що селище назвали на честь франкського лорда Жуана де Фенї, або Фенїу, проте додають, що за іншою версією, його назва походить від грецького слова «фойніка», тобто пальма. Селище славиться своїм гончарним посудом, виготовленням традиційних меблів та місцевими солодощами «loukoumī». У приватному музеї народної творчості Пілавакіс представлені вироби місцевого гончарства, традиційні сільськогосподарські знаряддя праці та кухонне приладдя.

Селище Васа

38 км на північ від Лемесоса, для організації візиту телефонуйте за номером +357 25942634

Васа – одне з найважливіших виноробних сіл регіону, де на 40% сільськогосподарських земель вирощують виноград. Тут виробляють чи не найкращі червоні вина острова. Це мальовниче селище з брукованими вулицями та традиційною архітектурою.

У селищі варто відвідати Освітній музей, музей Зиванїї (традиційного алкогольного напою) та церковний музей, в якому містяться визначні ікони та культові предмети.

ВИЗНАЧНІ МІСЦЯ

Селище Аногіра

39 км на захід від Лемесоса, щоб організувати візит, телефонуйте за номером +357 25221496

Селище Аногіра, з його брукованими вуличками, традиційними будинками та багатим архітектурним надбанням, залишається єдиним селищем на Кіпрі, яке добре відоме своїм керобом (ріжковим деревом) та пастилою – традиційними солодощами, виготовленими з сиропу плодів ріжкового дерева.

У трьох музеях кероба відвідувачі можуть стати свідками традиційного процесу виготовлення пастили крок за кроком. Тут також є невеликий музей народної творчості.

На околиці села стоїть церква покинутого монастиря Тиміос Ставрос (Святого Хреста), де можна побачити фрески XV ст.

Церква побудована у північно-східному куті ранньохристиянської базилики, яку згодом розділили на зали і використовували як житлові приміщення для монастиря.

Церква Святої Анастасії

Селище Полемідія, 5 км на північ від Лемесоса

Це комплекс із двох церков. Старіша, хрестово-банева, датується приблизно XII ст. і розташована на східному боці. Церкву на західному боці добудували у XIV ст. у такому самому архітектурному стилі. Уцілілі фрески датуються XIV-XV ст.

Церква Панагія Яматікі

Селище Аракапас, 20 км на схід від Лемесоса

Церква Панагія Яматікі (Богоматері Цілительки) розташована на околиці села Аракапас. Це трьохнефна церква з дерев'яною покрівлею і витонченими фресками початку XVI ст., які є одними з найважливіших зразків італо-візантійського мистецтва на Кіпрі. Вважається, що шкіряна ікона Богородиці (у сусідній новій церкві) має цілющі властивості.

Монастир Святого Георгія Аламану

20 км на схід від Лемесоса

Цей монастир був заснований у XII ст. як чоловічий, а сьогодні він функціонує як жіночий. Монахині, окрім виконання своїх релігійних обов'язків, займаються іконописом, вирощують квіти й трави та збирають мед.

Чи знали ви, що Ларнака – це найстаріше постійно заселене місто на Кіпрі, а його витoki сягають періоду неоліту?

*Ларнака може
пишатися своїм внеском
у багату культурну
спадщину острова*

Ларнака

Ларнака може пишатися своїм внеском у багату культурну спадщину острова. Побудована на місці, де колись стояв античний Кітіон, вона є спадкоємицею одного з найдавніших міст-держав Кіпру та резиденцією християнства від його найдавніших років. Кітіон був батьківщиною грецького філософа Зенона, який заснував стоїчну школу, і другим домом Ісусового друга Лазара. Ахейські греки оселилися у цій місцевості у XIII ст. до н. е., а фінікійці – протягом IX ст. до н. е. У XVIII ст. н. е. Ларнака стала комерційним центром Кіпру, куди відряджали свої місії всі європейські консули. Сучасна Ларнака має власні принади. Узимку тисячі фламінго, диких лебедів та інші мігруючі птахи зупиняються на розташованому поблизу солоному озері. У Ларнаці є багато цікавих місць для відвідування, зокрема античні, візантійські та мусульманські пам'ятки, такі як славетна мечеть Хала Султан Текке та церква Святого Лазаря.

Церква Святого Лазаря та церковний музей

площа святого Лазаря,
тел. +357 24652498, +357 24620858

Велична кам'яна церква, побудована на честь Святого Лазаря, була зведена візантійським імператором Левом VI у IX ст. та відновлена протягом XVII ст. Це один із найвизначніших зразків візантійської архітектури на Кіпрі. Святий Лазар прийшов на Кіпр після воскресіння Ісуса, був висвячений апостолами Варнавою і Павлом, єпископом Кітіона і прожив тут 30 років. Його гробниця розташована під святилищем. Іконостас – чудовий приклад різьблення по дереву в стилі бароко. За вісім днів до Великодня відбувається процесія, під час якої ікону святого Лазаря несуть вулицями Ларнаки. Поруч із церквою відкрито церковний музей.

Хала Султан Текке

5 км на захід від Ларнаки, дорогою до села Kiti

Мечеть розташована на західному березі солоного озера. Її будівництво тривало від 1760 до 1817 р. Це важлива пам'ятка ісламської культури, одне з найбільш шанованих місць серед мусульман, мечеть використовують донині з релігійною метою. Її побудували над могилою Умм Харам або Уммери Харамі, яку вважали або сестрою прийомної матері пророка Мухаммеда, або супутницею, яка слідувала за ним з Медіни до Кіпру, а після приїзду на Кіпр згодом померла у 647 або 649 р. Від 1967 р. Управління з античної культури регулярно проводить роботи зі збереження пам'ятки: відновлює кам'яне мурування, дерев'яні елементи тощо.

Солоне озеро Ларнаки (Алікі)

Солоне озеро Ларнаки – одне з найважливіших місць існування для водоплавних птахів у Європі. Неймовірна кількість фламінго, диких качок та інших водоплавних або берегових птахів знаходять тут притулок узимку під час своїх міграційних подорожей. Археологічні знахідки засвідчують, що територія солоного озера та мечеть, що розташована поблизу, були заселені ще за доби неоліту. Неподалік мечеті Хала Султан Текке знайдено залишки доісторичної гавані. Місто було одним з найбільших торгових центрів Кіпру у період пізньої бронзи (1650-1050 рр. до н. е.). Коли мешканці покинули місто, лиман замулився, природна гавань була зруйнована і утворилося солоне озеро. Сіль була цінним продуктом, який давало озеро, адже протягом багатьох століть вона була предметом торгівлі. Берегами озера простягається природна стежка, що є частиною культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Археологічна пам'ятка Кітіон

500 м від районного археологічного музею, тел. +357 24304115

Тут були знайдені руїни стародавнього міста-держави Кітіон, що датуються XIII ст. до н. е. Розкопки виявили велетенські стіни з гігантських кам'яних блоків та комплекс із п'яти храмів. Поруч закладені основи стародавнього порту Кітіона, важливого торгового центру стародавнього Кіпру. Особливо цікавими є малюнки кораблів викорбовані на стінах будівель. Місцевість є частиною культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Районний археологічний музей Ларнаки

Plateia Kalograion, тел. +357 24304169

Музейна колекція складається із знахідок з основних неолітичних поселень Кіпру – Хирокітії та Тенти, а також із стародавнього міста Кітіона. Артефакти з фаянсу, слонової кістки та алебастру є свідченням торговельних та міжнародних відносин між Кіпром та регіонами Східного Середземномор'я. Музей є частиною культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

С тежте за оновленою інформацією на веб-сайтах: www.visitcyprus.com, www.mcw.gov.cy

Археологічний музей Фонду Пієрідісів

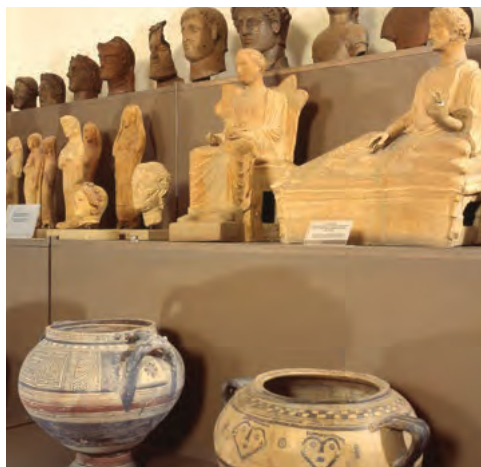

4, Zinonos Kitieos Street, тел. +357 24814555

Це найстаріший приватний музей Кіпру. Його відкрили у будинку родини Пієрідісів, який звели під час колоніального правління у 1815 р. Уся колекція музею зібрана сім'єю Пієрідісів і містить деякі найбільш репрезентативні предмети цивілізації острова. Експонати засвідчують економічний, соціальний та культурний розвиток острова протягом тисячоліть. Предмети колекції датуються від 4000 р. до н. е. до XV ст. н. е., серед

них червоний шліфований посуд ранньої бронзової доби, римський скляний посуд та середньовічний керамічний посуд. Музей є частиною культурного маршруту «Шляхами Афродіти»

Середньовічний музей – форт Ларнаки

*Leoforos Athinon, набережна Ларнаки,
тел. +357 24304576*

Побудований в епоху середньовіччя, форт набув свого сучасного вигляду під час османського правління. Потому англійці протягом перших років свого правління перетворили його на в'язницю. Сьогодні у форті розташований середньовічний музей, колекція якого охоплює 15 століть історії – від раннього християнського періоду до XIX ст. Муніципалітет Ларнаки використовує двір форту, особливо улітку, для проведення різних заходів.

Акведук Камарес

регіон Камарес дорогою на Лемесос

Назва цього прекрасного акведука XVIII ст., що складається з низки арок, дала назву регіону. Акведук побудували у 1746 р. коштом турецького губернатора Ларнаки Бекіра-паші, щоб подавати воду до Ларнаки з джерела, що розташоване приблизно за 10 км. Використовувати акведук відмовилися у 1939 р., а його функції почала виконувати трубопровідна система.

Набережна пальм – «Фінікудес»

Найвідоміша набережна Ларнаки Фінікудес – це пішохідна зона із пальмами уздовж узбережжя, яка пролягає від площі Європи до середньовічного замку Ларнаки. Ці пальми знамениті тим, що були посаджені у 1920-х рр. і тепер стали візитівкою міста. На центральній площі або на приморській сцені набережної Фінікудес проводять численні свята та культурні заходи.

Мечеть Кебір (Буюк)

Leoforos Athinon, навпроти форту Ларнаки

Мечеть Кебір (Буюк) – це, напевне, перша османська мечеть на Кіпрі. Спочатку, у XIII-XIV ст., це був католицький костел Святої Катерини, а потім його перетворили на мечеть. Найдавніша згадка про неї міститься у документі 1747 р. Бекіра-паші, засновника акведука Ларнаки, у якому йдеться про те, що громадський фонтан повинен отримувати воду зі свого водопроводу. Фонтан сьогодні можна знайти за мечеттю.

ІНШІ ВИЗНАЧНІ МІСЦЯ

Мечеть Тусла

Розташована у старій частині міста, за руїнами стародавнього Кітіона, мечеть Тусла – одна з найстаріших мечетей Ларнаки. Її історія сягає візантійських часів. Мечеть спочатку була візантійською православною церквою, про що свідчать фрески всередині. У XII-XIII ст. будівля стала католицькою церквою Святого

Хреста, а під час османського правління у 1571-1878 рр. була перетворена на мечеть. Мінарет побудований на фундаменті дзвіниці. Навпроти мечеті стоїть громадський фонтан венеційського періоду.

Міський культурний центр Ларнаки

Leoforos Athinon, Plateia Evropis, навпроти порту Марина

П'ять старих складів британського колоніального стилю, частина старих митниць Ларнаки були відремонтовані і тепер є міським культурним центром. Тут розташовані Муніципальна галерея та Муніципальний історичний архів – музей Ларнаки.

Муніципальна галерея Ларнаки

тел. +357 24658848

У галереях представлені твори мистецтва кіпрських художників.

Муніципальні історичні архіви – музей Ларнаки (В)

тел. +357 24658848

Музей Ларнаки “Муніципальні історичні архіви” розташований у відреставрованій резиденції та офісі першого колоніального портового капітана Ларнаки, які

побудували у 1881 р. Він розташований поруч зі складами. Музей Ларнаки відкрито на першому поверсі, його експонати віддзеркалюють історію міста. Велика колекція монет міста-держави Кітїон кінця VI ст. до н. е. та фотографії міста від 1850 р. є одними з найцікавіших експонатів. Муніципальний історичний архів, що представлений рідкісними книгами, документами та статтями, розташований на другому поверсі і доступний лише дослідникам.

Каплиця Святого Георгія Макрїса

Ця кам'яна каплиця Святого Георгія датується XIII ст. Вона побудована на пагорбі з видом на солоне озеро.

Католицька церква Терра Санта

8, Terra Santa Street, mel. +357 24642858

Терра Санта – церква латинської громади Ларнаки. Монах-францисканець Калікст Мартел заснував церкву та монастир у 1596 р. головним чином для розміщення латинських паломників, які відвідують Святу Землю. У 1724 р. більша церква та монастир замінили перші споруди, які були знесені у 1842 р. та замінені нинішніми церковними спорудами. Архітектурний стиль монастиря, який також відомий як Монастир Санта Марія делле Граціє, поєднує елементи стилів ренесанс та бароко.

Мечеть Захурї

Мечеть Захурї розташована між мечеттю Кебір (Буюк) та церквою Святого Лазаря на вулиці Ніколау Руссу. Її побудували у середині XIX ст., є важливим мусульманським релігійним центром.

Територія Великої Ларнаки

Церква Ангелоктисті

Селище *Kití*, 7 км на захід від Ларнаки,
тел. +357 24424646

Цю візантійську церкву XI ст. було споруджено на руїнах ранньохристиянської базиліки. Збереглася апсида базиліки, а також один із найкращих зразків візантійського мистецтва – рідкісна мозаїка VI ст., що зображає Діву Марію в оточенні архангелів Михаїла та Гавриїла. Цей рідкісний витвір мистецтва порівнюють до мозаїк італійського міста Равенни. Мозаїки того періоду знайдено лише на Кіпрі та на горі Синай, серед них мозаїки з церкви Панагія Канакарія в окупованому селищі Літрагкомі, які нині експонуються у Візантійському музеї Лефкосії.

Археологічна пам'ятка Хирокитія

32 км від Ларнаки або 48 км на південь від Лефкосії
дорогою Лефкосія-Лемесос, тел. +357 24322710

Археологічна пам'ятка Хирокитія – об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО від 1998 р. Це поселення епохи неоліту збереглося дуже добре. Тут наявні залишки усіх періодів епохи неоліту, тож можна уявити умови життя в доісторичні часи.

П'ять характерних осель циліндричної форми реконструювали поблизу пам'ятки, використавши методи будівництва та матеріали доби неоліту. Вони оснащені предметами домашнього вжитку, знайденими у справжніх оселях, таким чином можна уявити, як усе виглядало в античні часи. Дуже точно відтворена також рослинність доби неоліту.

Неолітичне селище Калавасос-Тента

40 км від Ларнаки, 2,5 км автомагістраллю
Лефкосія-Лемесос

Поселення Тента доби неоліту розташоване недалеко від села Калавасос. Воно датується 7000 р. до н. е. Архітектурна знахідка вкрита характерним конусоподібним тентом, який гармонійно вливається в ландшафт регіону.

Інформаційний центр із захисту довкілля гірської місцевості міста Ларнака

Селище Скаріну, тел +357 24 322020

Екологічний інформаційний центр розташований у селищі Скаріноу, недалеко від траси Лефкосія-Лемесос, тож туди легко дістатися з будь-якої точки Кіпру. Центр об'єднує 18 громад, його мета – інформувати відвідувачів про значення природного середовища та основних культурних пам'яток гірської місцевості Ларнаки.

Селище Лефкара

40 км від Ларнаки дорогою Лефкосія-Лемесос на Скаріну

Лефкара – мальовниче селище, відоме своїм мереживом, знаменитою лефкаритикою, та срібними виробами. За легендою, Леонардо да Вінчі купив для вівтаря тканину з традиційного мережива, яку він згодом

пожертвував собору Мілана. Традиційну архітектуру селища збережено завдяки його мальовничим кам'яним будинкам.

Цікавими місцями селища є:

тел. +357 24342326

1. У реставрованій резиденції Пацалоса розташований музей народної творчості, вишивки та предметів зі срібла. Серед експонатів зразки традиційного мережива лефкаритики.

Святого Георгія, 7, Пано Лефкара (верхня Лефкара)
тел. +357 99646115, +357 24342422

2. Центр ремесел Лефкари був заснований з метою збереження, розвитку та продовження традиції вишивки лефкаритики та виготовлення виробів зі срібла.
3. У центрі селища стоїть церква Святого Хреста. У ній є прекрасний іконостас XVIII ст. та унікальний срібний хрест XIII ст.
4. Церква Архангела Михаїла, що у Като (нижній Лефкарі), – це бенева однефна церква з фресками XII-XV ст.

ЛАРНАКА
ПАМ'ЯТКИ

церква Панагія Ангелоктисті

Селище Като Дріс

38 км на захід від Ларнаки,
тел. +357 24342648, +357 24342833

Като Дріс – батьківщина святого Неофіта, який народився у 1134 р. Цікавою є церква Святого Хараламбоса, побудована у 1897 р., та церква XVI ст. Панагії, яка була відновлена. Велика кількість будівель вирізняється сільською архітектурою, підвісними балконами, а також рельєфними різьбленими дверима та вікнами.

Сільський музей (будинок Гавриїла та Елені Папахристорфу) відкритий у відреставрованій будівлі із чудовими зразками столярних робіт і є яскравим прикладом місцевої архітектури XIX ст.

Селище Вавла

Церква Панагія тис Агапіс (Богородиці Любові) була побудована у 1935 р. на руїнах невеликої каплиці XVI ст. Хоча церква є відносно новою, ікона Панагія тис Агапіс (Діва Марія любові) датується XVI ст. Це єдина у світі церква та унікальна ікона з іменем Панагія тис Агапіс.

Монастир Ставровуні

40 км на захід від Ларнаки, 22 км на захід від
Лефкари, тел. +357 22533630

Монастир Ставровуні стоїть на скелястій вершині на висоті 750 м над рівнем моря. Легенда стверджує, що він був заснований у IV ст. святою Еленою, матір'ю імператора Костянтина Великого, яка залишила у монастирі мощі Святого Хреста. Ченці дотримуються таких самих жорстких правил, що й ченці на горі Афон у Греції. Жінки не мають права заходити до монастиря. 14 вересня, на день Воздвиження Хреста Господнього, тут відбувається вражаюча церемонія та фестиваль. Монастир Святої Варвари, що знаходиться у передгір'ї Ставровуні доступний для всіх відвідувачів. Монахи відомі своєю майстерністю в іконографії.

Королівська капела (Chapelle Royale)

Селище Пірга, 35 км на південь від Лефкосії та 21 км від Ларнаки, тел. +357 22532811

Каплиця була побудована у 1421 р. королем Янусом Лузіньяном, який зображений на фресці разом зі своєю дружиною Шарлоттою де Бурбон на східному фасаді.

ІНШІ ВИЗНАЧНІ МІСЦЯ

Церква Святого Ефміана

Репродукції: регіон Корнос, нижче монастиря Ставровуні, 27 км на північний захід від Ларнаки

Оригінальні фрески: Культурний центр Фонду архієпископа Макаріоса III, Резиденція архієпископа, площа архієпископа Кіпріана, тел. +357 22430008

Візантійська церква Святого Ефміана розташована в окупованому селищі Лісі. Її фрески XIV ст., після вторгнення Туреччини, вилучили з церкви та продали контрабандою за кордон. Потім вони з'явилися у Мюнхені. Кіпрський уряд та Фонд Меніл (США) викупили їх і вирішили, що вони експонуватимуться у Г'юстоні протягом 15 років, аж поки не повернуться на острів. Селяни Лісі побудували нову церкву на зразок старої. Репродукції знаменитих фресок з бані та апсиди зберігаються у підвалі. У березні 2012 р. оригінальні фрески повернули на Кіпр, і тепер вони експонуються у Візантійському музеї Лефкосії.

Монастир Святого Мінаса

поблизу Вавла, 39 км від Ларнаки, тел. +357 24342952 Монастир датується XV ст.

Це поєднання візантійської та готичної архітектури. На північній і південній стінах є дві великі фрески 1757 р., де зображено святого Георгія і святого Мінаса. Монахині, крім своїх релігійних обов'язків, займаються іконописом.

Церква Святого Георгія Арперас

Селище Терсефану, 13,5 км на захід від Ларнаки

Церква Святого Георгія Арперас розташована приблизно за 2 км від села Терсефану, де колись стояло середньовічне Селище Арпера. Церква була побудована драгоманом Христофакісом Константину у 1745 р. та має фреску із зображенням його та його родини як засновників. Церква містить багато ікон за підписом художника Іоанікія.

Церква Святого Антонія

Селище Келлія, 10 км на північ від Ларнаки

Є однією з найважливіших візантійських церков Кіпру, датується приблизно IX ст. Це банева трьошнефна базиліка, яка колись мала купол. Вона містить знамениті фрески IX, XI та XIII ст.

----- Чи знаєте ви, що Пафос – це єдине місто на Кіпрі, яке зберегло свою назву з давніх часів, і що Гомер у своїй епічній поемі «Одісея» згадує храм Афродіти у Палайпафосі?

Пафос

*Усе античне місто
Пафос є об'єктом
археологічної
спадщини*

Увесь стародавній Пафос – це об'єкт археологічної спадщини, який складається з трьох частин: Като Пафос з відомими мозаїками, Куклія з храмом Афродіти і некрополь з могилами царів (Тафі-тон-Василеон). Ці три об'єкти складають древній Пафос, який є об'єктом Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Від середмістя аж до мальовничої гавані, а також уздовж узбережжя можна побачити численні археологічні пам'ятки. За легендами, Афродіта, богиня любові та краси, вознеслася неподалік Пафоса, тож саме у цьому місті почали їй поклонятися. Пафос в античні часи був столицею Кіпру.

Чарівність богині досі відчутна. Регіон Пафоса оточений красивою береговою лінією. Тут багато чудових монастирів, а у мальовничих селах дотепер збереглися звичаї прадавніх часів.

Археологічний парк Като Пафос

Като Пафос, біля гавані, тел. +357 26306217

Внесення археологічного пам'ятника Като Пафос до списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО у 1980 р. стало поштовхом до створення Генерального плану, метою якого було б захистити та підтримати археологічні знахідки, а також сприяти наданню вичерпної інформації про них для відвідувачів. Археологічний парк Като Пафоса – це пам'ятки від IV ст. до н. е. до середньовіччя, а більшість знахідок датуються римським періодом. Тут представлені чудові мозаїчні підлоги чотирьох римських вілл. Серед інших пам'яток парку храм Асклепія, одеон, агора, фортеця Саранта Колонес (сорока колон), ранньохристиянська базиліка Ліменіотиса та могили царів.

1. Мозаїка

Будинок Діоніса, будинок Тесея, будинок Еона, будинок Орфея. Мозаїчні підлоги цих будинків датуються II-V ст. н. е. Перший будинок був випадково знайдений фермером у 1962 р. Будинки

належали вельможам, а мозаїки вважаються одними з найкращих у Східному Середземномор'ї. Вони відтворюють сцени з грецької міфології та вважаються шедеврами мозаїчного мистецтва, серед яких зображення бога вина або битви Тесея з Мінотавром. Мозаїки входять до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти»

2. Пафос одеон

Пафос одеон – невеликий одеон II ст. н. е., побудований з добре обтесаних вапнякових блоків. Нині тут регулярно проводять музичні та театральні вистави. Поруч – залишки старовинних міських стін, асклепіона та римської агори.

3. Фортеця Саранта Колонес (сорока колон)

Цей франкський замок був побудований Лузіньянами на початку XIII ст. на місці візантійського замку і зруйнований землетрусом у 1222 р.

4. **Руїни ранньохристиянської базилики Ліменіотиса**

Базиліка належить до ранньохристиянського періоду, можливо, початку V ст. Спочатку вона мала три нефи, розділені двома рядами мармурових колон, одну апсиду, нартекс та атрії. Підлоги були вимощені блискучою кольоровою мозаїкою у формі геометричних візерунків. Базиліка була зруйнована під час арабських набігів VII ст., а її зменшену версію звели у X ст. Зрештою, її було зруйновано землетрусом у 1159 р.

5. **Стародавній театр**

Він розташований у північно-східній частині стародавнього міста, на схилах пагорба Фабрика. Будівництво театру почалося за часів заснування міста, план зведення театру повсякчас змінювався, аж поки його не добудували за римської доби. Дослідники припускають, що театр продовжував виконувати свої функції до V ст. н. е.

Гробниці царів

Като Пафос, тел. +357 26306295

Гробниці царів – одна з головних археологічних пам'яток Пафоса. Ці монументальні підземні гробниці, вирізьблені з суцільної скелі, датуються III ст. до н. е., а деякі прикрашені доричними колонами. Тут були поховані високопосадовці, а не королі, але велич гробниць дала місцевості його нинішню назву.

Середньовічний форт Пафоса

гавань Като Пафос

Спочатку форт побудували у візантійський період для захисту гавані. Пізніше його відновили Лузіньяни у XIII ст., але згодом розібрали венеційці. Форт був перебудований османами у XVI ст., коли вони захопили острів.

Ранньохристиянська базиліка – Колона Хрисополітиса Святого Павла / Церква Панагія Кіріакії

Като Пафос

Церква була побудована у XIII ст. на руїнах найбільшої ранньовізантійської базиліки на острові. Колона Святого Павла розташована у подвір'ї церкви, де, за переказами, апостола відшмагали перед наверненням тодішнього римського намісника Сергія Павла у християнство.

Районний археологічний музей Пафоса

43, Leoforos Georgiou Griva Digeni
тел. +357 26955801/2

У районному археологічному музеї Пафоса експонується колекція знахідок, що датуються від епохи неоліту до 1700 р. н. е. Особливо цікавими є набір хірургічних інструментів та рідкісна скульптура воїна Афродіти. Музей входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти». Стежте за оновленою інформацією на веб-сайтах: www.visitcyprus.com, www.mcw.gov.cy.

Місто Пафос / Ктима

Гарна територія у середмісті з ошатними площами, оточеними неокласичними будівлями початку XX ст., в яких розташовані муніципальна бібліотека Пафоса, ратуша, початкова школа Діметріона та гімназія Іаковіон та багато інших закладів. Вони побудовані під час британського правління на Кіпрі, але їхні фасади та загальний архітектурний стиль належать до неокласичного типу, що нагадує давньогрецькі храми: з колонами, прикрашеними капітелями, на вході кожної будівлі.

ІНШІ ВИЗНАЧНІ МІСЦЯ

Візантійський музей

At Agia Paraskevi church square in Geroskipou (див. стор. 81)

У Візантійському музеї Пафоса є надзвичайна колекція артефактів візантійського періоду, зокрема ікони VII-XVIII ст. Серед експонатів також вироби з дерева, церковні предмети з металу, ряси священників, церковні вишивки, рукописи, старі друковані книги та фрески. У музеї міститься одна з найдавніших ікон, знайдена на Кіпрі, – Святої Марини, що датується VII або VIII ст.

Етнографічний музей

1, Exo Vrasis Street, тел. +357 26932010

Це приватний музей, що належить родині Еліадес. Він експонує колекції предметів від епохи неоліту до наших днів, зокрема колекцію монет.

Лутра – османський хамам (лазня)

біля старого ринку

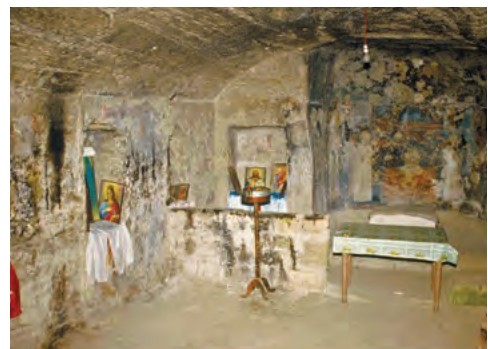
Османські лазні працювали до 1950-х рр. Це кам'яна склепінчаста будівля з трьома зонами: приймальня, проміжна зона та власне лазня. Зараз будівля відновлена і використовується як культурний центр муніципалітету Пафоса.

Християнський Катакомб Святої Соломони

проспект Святого Павла, Като Пафос

Невеликий підземний комплекс гробниць елліністичного періоду, який назвали каплицею семи сплячих отроків, або семи святих мучеників Макавеїв. Сюди приходив чи не кожен середньовічний прочанин. Комплекс уперше використали як християнську катакомбу у II ст., а раніше, можливо, був синагогою. Там є фрески XII ст., серед яких вирізані з гіпсу імена хрестоносців XIII ст. Над катакомбою росте священне дерево, що, як вважають, виліковує того, хто вішає на його гілках особисту обітницю.

ПАФОС
ПАМ'ЯТКИ
*Петра ту Роміу
(камень Афродіти)*

Церква Теоскепасті

Като Пафос

За переказами, церква отримала назву Теоскепасті, що означає «заховано Богом», коли Бог послав хмару Туману, щоб захистити першу церкву під час арабських набігів. Церкву відбудували у 1923 р.

Муніципальна галерея Пафоса

*7, Gladstonos Street
тел. +357 26932014, +357 26822270*

У галереї експонується 43 твори мистецтва місцевих художників. В одному з перших маєтків у місті, який побудували на початку ХХ ст., відкрили Муніципальну галерею Пафоса. Це одна з перших двоповерхових будівель того часу з характерними арками та внутрішнім подвір'ям. Тут також експонується колекція художників, які народилися у Пафосі або обрали це місце для життя, бо воно їх надихало.

Район Великого Пафоса

Петра ту Роміу – Місце народження Афродіти

Пафос, автодорога Лемесос, 25 км від Пафоса

Кіпр відомий як острів Афродіти, богині кохання та краси. Район Петра ту Роміо – одне з найкрасивіших узбережжя Кіпру, де, за міфами, Афродіта вийшла з піни морської на острів. Грецька назва «Петра ту Роміу» («камень греків») асоціюється з легендарним візантійським героєм Дігенісом Акритом, який, за легендою, тримав сарацинських арабів, що займалися мародерством (VII-X ст.), у затоці за допомоги своїх надлюдських

сил. Кажуть, що однією рукою він ухопився за гірський хребет Кіренія, утворюючи таким чином Пентадактилос, гору П'яти пальців, а іншою рукою підняв величезний камінь і кинув його у море, де пливли сарацини, які намагалися пристати до берега. Вважається, що саме цей камінь і є тим самим каменем, який знайшли у цьому місці, а місцевість завдяки йому отримала свою назву. Ця місцевість входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Святилище Афродіти і музей Палайпафоса (Старого Пафоса)

Селище Куклія, 14 км на схід від Пафос дорогою Пафос-Лемесос, тел. +357 26432155

Палайпафос був одним із найвідоміших паломницьких центрів класичного грецького світу та одним із міст-держав Кіпру часів античності. Тут знаходяться руїни знаменитого храму Афродіти, залишки якого датуються XII ст. д н. е. Храм залишився місцем поклоніння до III-IV ст. н. е. Музей розташований у сусідній садибі Лузіньянів. Тут зберігаються надзвичайні знахідки цього регіону від доби енеоліту до середньовіччя, на котрих зображено, як культ богині родючості перетворився на культ Афродіти. На території тривають розкопки, так само як і в самому місті і навколо його руїн та некрополя. Храм входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти»

Церква Святої Параскеви

Одна з найцікавіших і найкрасивіших візантійських церков на Кіпрі. Трьохнефна п'ятибанева базиліка датується IX ст. Інтер'єр церкви прикрашений фресками IX-XV ст.

Селище Героскіпу

З км на схід від Пафоса

Назва «Героскіпу» походить від грецького «Іерос Кіпос», що означає «сакральний сад». Вважається, що за стародавніх часів це була велика територія прекрасного саду, присвячена богині Афродіті. Потім на місті саду виросло селище, і тепер його знають як виробника солодощів «Кіпрська насолода». Героскіпу входить до переліку місць культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Музей народної творчості

тел. +357 26306216

Музей розташований у будинку Хаджисміта XVIII ст. Він містить багату колекцію кіпрського народного мистецтва та ремесел, що складається з гончарних виробів, килимів та шарфів, а також інструментів, що використовують під час виробництва шовку. Будівля названа на честь сера Сідні Сміта, британського адмірала, який призначив господаря будинку Андреаса Зімбулакі британським консулом. Тому цей будинок називали будинком Хаджисміта.

Монастир Святого Неофіта

9 км на північ від Пафоса, тел. +357 26652481

Монастир заснував приблизно 1200 р. кіпрський чернець і письменник Неофіт. Печера, яку відлюдник видовбав у горах, прикрашена декількома фресками, що датуються XII та XV ст. Це найвитонченіші зразки візантійських фресок. При монастирі відкрито церковний музей, який вартує уваги. У церкві монастиря є одні з найкращих поствізантійських ікон XVI ст.

Монастир Хризорогіатіса

37 км на північний схід від Пафоса, тел. +357 26722455/7

Розташований у прекрасному місці, монастир Хризороятіса присвячений Богоматері Золотого граната. Він був заснований 1152 р. ченцем Ігнатієм, який знайшов чудотворну ікону Діви Марії на березі Пафоса. Легенда стверджує, що

її викинули у море у Малій Азії за часів іконоборства, і вона дісталася морем до Пафоса. Нинішня будівля датується 1770 р. Щороку 15 серпня тут проводять вражаючу релігійну церемонію, присвячену Успінню Пресвятої Богородиці. У монастирському сховищі міститься колекція ікон, культових предметів та артефактів. Старий виноробний завод монастиря виробляє одні з найкращих марочних вин на острові.

Селище Пано Панагія

35 км на північний схід від Пафоса

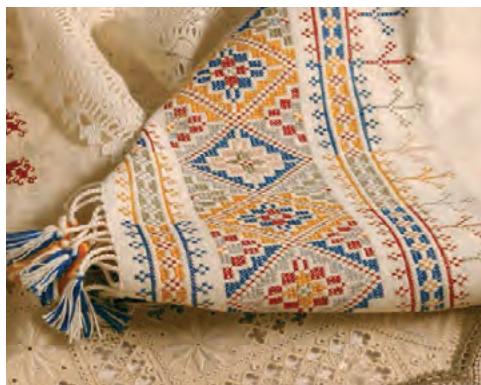
Селище Пано Панагія – батьківщина архієпископа Макаріоса III, першого президента Республіки Кіпр. У його скромному будинку відкрили музей.

Музей ткацтва

Селище Фіті, 27 км на північний схід від Пафоса, тел. +357 99824544, +357 26732782

Селище Фіті відоме своїми унікальними тканими виробами з особливою вишивкою ще від середньовіччя. Текстиль, виготовлений у цьому селищі, відомий як фітиотика, він вирізняється своїми яскравими кольорами. Зразки цього текстилю експонуються у музеї ткацтва, де також можна поспостерігати, як його виготовляють.

Церква Панагії Хриселеуси

Селище Полемі, 18 км на північний схід від Пафоса

Комплекс з двох церков, найстарішою з яких є банеподібна хрестоподібна будівля, датована, за оцінками, XII ст. У XVIII ст. була прибудована банева церква, в якій чудово збереглися ікони, що датуються XVI ст.

Монастир Панагія ту Сінті

поблизу села Пенталія, 31 км на північний схід від Пафоса

Це покинутий монастир на березі річки Ксерос. Центральний неф монастиря, що датується XVI ст., у хорошому стані і вважається однією з найважливіших споруд венеційського періоду. У 1997 р. він отримав нагороду Eurora Nostra за дбайливе зберігання та ефективність проведених реставраційних робіт.

Церква Панагії Хриселеуси

Селище Емпа, 3 км на північ від Пафоса

Це поєднання двох церков, східна частина яких була побудована у XII ст., можливо, на руїнах ранньохристиянської базилики, у формі хреста з куполом. Розширення на захід було добудовано пізніше, у XIII ст., і це була ще одна будівля у формі хреста з куполом. У внутрішніх приміщеннях церкви збереглися рідкісні фрески XII, XIII, XV та XVI ст.

Доісторичне поселення Лемби

Селище Лемба, 5 км на північ від Пафоса

Розкопки у селищі Лемба відродили важливе поселення епохи енеоліту. Поруч із розкопками були реконструйовані п'ять будинків з використанням тих самих матеріалів і тих самих технік будівництва, які використовувалися за доби енеоліту (3900-2500 рр. до н. е.). Місце входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Археологічний парк Маа Палеокастро – музей

*Коралова затока, 9 км від Пафоса,
тел. +357 97883968*

Це невелике поселення, що датується XII ст. до н. е., важливе в археологічному аспекті. На думку фахівців, поселення називалося колонією перших ахейських (мікенських) греків, які мігрували на Кіпр приблизно у 1200 р. до н.е., після падіння мікенських держав на материковій Греції.

Цей невеликий музей зі своєю незвичайною архітектурою спроектувала Андреа Бруно, видатний архітектор, професор Туринського університету. У музеї відтворено колонізацію острова греками.

Базиліка Святого Георгія, Селище Пегея

Селище Пегея, 11 км на північ від Пафоса

Приблизно 4,5 км від села Пегея, поблизу місця для риболовлі, лежали руїни двох ранньохристиянських базилік з дуже цікавими мозаїчними підлогами, що зображують тварин. Це, мабуть, було місцем важливого ранньохристиянського поселення. Поруч розташовані скельні гробниці римського періоду.

Фонтани Пегеї

Мальовничі фонтани Пегеї, про які співається у багатьох народних піснях, розташовані на мальовничій брукованій площі селища.

ІНШІ ВИЗНАЧНІ МІСЦЯ

Музей сільського життя Стені

40 км на північний схід від Пафоса,
тел. +357 99625004, +357 26352143

Музей присвячений усім тим чоловікам, жінкам і дітям, які жили у селищі Стені протягом нелегких років від дня його створення до кінця Другої світової війни. Сцени плетіння на ткацькому верстаті та оранки, інструменти та обладнання тих часів, зразки рукоділля, посуд, горщики та глечики, традиційний одяг – це лише деякі експонати цього музею сільського життя.

Селище Чулу

22 км на північний схід від Пафоса

У середні віки це було відоме феодальне Селище, пов'язане з популярною кіпрською народною піснюю Arodafnousa. Знамениті церкви села – церква Панагії Пантанаси з фресками XVI ст., візантійська каплиця Святого Георгія та каплиця Святого Феодора XII ст.

Церква Святих Кирика та Улітти

Селище Летимву, 16 км на північний схід від Пафоса

Хрестоподібна церква з банею, що датується XII ст., яка пізніше, особливо від XV ст., активно добудовувалася. Там збереглося кілька фрагментів фресок, що датуються XII ст., а решта – XV ст.

Інформаційний природоохоронний центр у селищі Епіскопі

Селище *Епіскопі*, тел. +357 26642234

Інформаційний природоохоронний центр розташований на околиці села Епіскопі у Пафосі. Тут можна отримати інформацію про геологію, флору та фауну району за допомоги фотоматеріалів, сенсорних екранів, діорам та мікродіорам. Навколо центру розбили ботанічний сад, де місцеві рослини висадили за групами (ендемики, цибулинні, рідкісні).

Поліс

37 км на північ від Пафоса

Містечко Поліс – це місце, де колись стояло стародавнє місто-держава Маріон, важливий торговий центр класичного та елліністичного періодів, тісно пов'язане з Афінами. В елліністично-римський період Маріон став називатися Арсіноя. Сьогодні Поліс – популярний курорт на березі моря.

1. **Церква Святого Андроніка**
Це банева церква XVI ст. у центрі Поліса, оздоблена фресками того самого часу. В османський період церкву зробили мечеттю. До неї прибудували північну частину, а фрески заховали. Нещодавно їх знайшли. Інші церкви регіону – церква Святої Катерини XVI ст. в селищі Криту-Тера, а також церква Панагії Гортені XV ст. у селищі Пелатуса.

2. **Поліс археологічний Музей Маріон/Арсіної**

тел. +357 26322955

Музей складається з цікавої колекції старожитностей, знайдених у регіоні, де колись стояло античне місто-держава Маріон-Арсіноя. Музей входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Купальня Афродіти – Акамас

регіон Акамас поблизу Поліса, 48 км на північ від Пафоса

Північно-західний півострів Кіпру Акамас, незаселений регіон з надзвичайними ландшафтами та пляжами, що був визнаний Національним парком. Місцевість названа на честь Акамантаса, афінського воїна і сина Тесея, який прибув сюди після Троянської війни. Це унікальна зона біорізноманіття. Тут є майже всі геологічні утворення Кіпру – від вузьких глибоких долин, печер і острівців до ущелин. Понад 500 видів рослин. Природні стежки, що перетинають півострів, проходять через незаймані ділянки дикої природи. Це ідеальне місце для прогулянок пішки, їзди на велосипеді, дайвінгу та купання у кришталеву чистій воді.

Купальня Афродіти – місцевість в Акамасі між Полісом і мисом Арнауті. Свою назву вона отримала від невеликого грота під старою смоковницею, у водах якого, за легендою, купалася богиня Афродіта. Саме тут вона познайомилася зі своїм коханим Адонісом. Місцевість входить до культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Візантійський музей Арсіної

Арсінойське єпископство, Селище Перистерона, 44 км на північ від Пафоса, 9 км на південний схід від Поліса, тел. +357 26352515

Музей відкрито у Священному єпископстві Арсіної. Серед експонатів одна з найбільших колекцій ікон XIII–XIX ст., вирізьблені з дерева предмети культу, місцеві та завезені з інших країн артефакти зі срібла та металу, а також місцевий текстиль. Демонструються рідкісні книги та рукописи.

Като Піргос

Прийнятно 100 км від Пафоса

Като Піргос – невелике селище у районі Тіллірія, на північ від Пафоса, лежить біля підніжжя гірського хребта Троодос, звідки відкривається прекрасний краєвид на море. Като Піргос – одне з небагатьох селищ, що залишилися на Кіпрі, де природне середовище залишається майже недоторканим і зберігає свою природну красу. Це ідеальне місце для риболовлі та походів. Като Піргос багатий на історію та культуру – тут багато пам'яток, каплиць та церков. Особливо цікавою є каплиця Діви Марії Галоктисті, побудована з використанням молока замість води приблизно у XII–XIV ст.

Чи знали ви,
що геологічне утворення мису Греко
сягає періоду пізньої крейди,
84-75 мільйонів років тому?

*Золоті піщані пляжі
рясніють на східному
узбережжі Кіпру,
у вільній частині
району Аммохостос*

Аммохостос (Фамагуста)

Золоті піщані пляжі рясніють на східному узбережжі Кіпру, у вільній частині району Аммохостос. Популярні курорти Ая-Напа та Параліміні-Протарас – справжній рай для любителів моря, водного спорту та нічного життя. Тут можна помилуватися низкою візантійських та франкських пам'яток та музеїв. Чарівний пейзаж надихав грецького лауреата Нобелівської премії, поета Джорджа Сеферіса. До визначних пам'яток варто зарахувати середньовічний монастир у центрі Ая-Напи, сотні вітряків на полях та безліч візантійських церков у регіоні Параліміні-Протарас та навколишніх селах.

Регіон є основним постачальником картоплі на острові і відомий як Коккінохорія, що означає «села з червоним ґрунтом», який є дуже родючим. Не менш відомі села цього району тим, що стали батьківщиною багатьох народних поетів і традиційних виконавців пісень, яких вважають найбільш одухотвореними.

Монастир Ая-Напа

Цей чарівний середньовічний монастир, присвячений Богоматері лісів, стоїть посеред Ая-Напи, оточений високим муром. Церква XVI ст. частково розташована під землею, вирізана у скелі. Перед південними воротами росте старе дерево – платан.

Муніципальний музей Таласа в Ая-Напі

вулиця Кріу Неру, 14, тел. +357 23816366

Основна мета муніципального музею Таласа – продемонструвати відвідувачам вплив та значення моря для історії острова. Експонати охоплюють хронологічний проміжок часу від палеонтологічного та історичного періодів до сучасності. Серед експонатів – кістки та черепи найменших кіпрських ссавців, грецьке торгове судно IV ст. до н. е., оригінал якого було знайдено на узбережжі Кіренії, а також кіпрські старожитності та опудала морських тварин.

Скельні гробниці Макронісос

Археологічний пам'ятник Макронісос – це кладовище елліністичного та римського періодів, яке складається з 19 підземних гробниць. Усі вони мають прямокутну траншею посередині, трохи нижче підлоги, і три лавки збоку.

Парк скульптур Ая-Напа / Парк середземноморських рослин, кактусів і сукулентів

У парку скульптур та прилеглому до нього парку середземноморських рослин, які розташовані на перехресті мису Греко та проспекту Кріу Неру, можна прогулятися та помилуватися приголомшливими

краєвидами. Парк скульптур пропонує роботи понад 50 скульпторів з усього світу, а у парку середземноморських рослин можна знайти різні види сукулентів та посухостійких сортів рослин, поширених на острові.

Національний парк мис Греко

Вважається, що неподалік мису Греко колись існував храм, присвячений Афродіті. Національний парк мис Греко – це місце неповторної природної краси, де можна помилуватися чудовими скельними утвореннями. Тут представлені майже всі з 50 різних видів орхідей, що ростуть на острові, а також крокуси та лілії. Природна стежка входить до переліку об'єктів культурного маршруту «Шляхами Афродіти».

Морські печери (мис Греко)

Морські печери уздовж узбережжя Ая-Напи на всій стороні Національного парку мис Греко дуже популярні серед плавців із маскою, рибалок та сміливців стрибати зі скель. Їх приваблює кришталево чиста вода та шанс натрапити на дивовижні печери під час відпливів.

Паралімні

Після того, як місто Аммохостос окупували турецькі війська у 1974 р., це невелике містечко стало тимчасовим адміністративним центром району. У ньому є цікава церква Богородиці з двома нефами, прикрашена незвичайними порцеляновими тарілками XVIII ст. У тій частині церкви, що була побудована у XIII ст., є невеликий церковний музей. В районі Паралімні багато цікавих церков.

Традиційний будинок у Паралімні

Традиційний будинок у Паралімні побудували на початку XIX ст., відремонтували у 2010 р. У ньому 6 кімнат та велике подвір'я. Тут розміщені експонати, що зображують традиційний сільський спосіб життя Кіпру протягом XIX ст. Усі експонати пов'язані із повсякденним життям мешканців: іструменти для землеробства, традиційні предмети для дому та меблі.

Музей традиційного народного мистецтва просто неба

Музей народної творчості просто неба, розташований навпроти старовинної традиційної резиденції, експонує знаряддя традиційних професій, таких як мебляр, чоботар, столяр, кравець, коваль, будівельник, перукар, скульптор, рибалка та фермер.

Селище Сотира

Музей народної творчості «Дерінея»

2, Demetri Liperti Street, тел. +357 23740353

Музей народної творчості «Дерінея» розташований у прекрасному старовинному будинку, де проводять шлюбні церемонії. Його колекція складається з предметів народної творчості минулих століть.

Сотира була важливим селищем за візантійської доби. У селищі є п'ять візантійських церков, цікавих з точки зору архітектури та структури стін. Церква Святого Мамаса, побудована на початку XVI ст., розташована на сході села, більшість її фресок також датуються XVI ст. Приблизно 1 км на захід стоїть хрестоподібна церква Панагія Хордакіон, церква

Святого Георгія Хордакіона та церква Святого Теодора. У центрі селища стоїть церква Перетворення Господнього XIII-XVI ст. з чудовими зразками посткомніновського мистецтва початку XIII ст.

Церковний музей

9 км на північ від Ая-Напи, щоб влаштувати візит, телефонуйте +357 23823932

Стару каплицю Святого Георгія перетворили на музей, де зберігається невелика, але важлива колекція церковних артефактів та ікон, наприклад, ікона Христа XV ст.

Селище Ліопетрі

13 км на захід від Ая-Напи

У селищі Ліопетрі є церква XVI ст., побудована на честь Богородиці, і лише одна церква Святого Андроніка XV ст. з восьмигранною банею і залишками фресок, які ще можна побачити в апсиді. Ліопетрі славиться традицію плетіння кошиків. 2 вересня 1958 р. в одній з будівель села мешканці тримали оборону проти британських військ. Тепер це одна з найбільш шанованих пам'яток Національно-визвольної боротьби 1955-1959 рр.

Потамос Ліопетрі

за 15 км на захід від Ая-Напи

Лиман Потамоса – мальовниче місце для риболовлі. Поруч залишки вартової вежі венеційського періоду. Артур Рембо, французький поет, творчість якого вплинула на сюрреалістів (1854-1891), працював тут на початку 1880-х рр.

Селище Авгору

20 км на північний захід від Ая-Напи

В Авгору є багато візантійських та поствізантійських церков. У головній церкві села – церкві Святих Петра

та Павла, збереглися дві двобічні ікони XVII ст., одна зображує Святого Георгія, а друга – святого Івана Хрестителя. Є також ікона Христова, що датується 1629 р. Крім того, можна відвідати каплицю Святого Георгія та каплицю Святого Георгія Тераціотіса.

Етнографічний музей

52, *Leoforos Karyon* Тел. +357 2392334

Етнографічний музей Авгору розташований у старому двоповерховому будинку. Його експонати передають спосіб життя минулих поколінь у цьому районі.

Селище Ксилофагу

14 км на захід від Ая-Напи

Церква Святого Георгія була побудована та прикрашена наприкінці XV ст. У 1770 р. був побудований новий іконостас, а згодом церкву перетворили на монастир. Фреска, що зображує сцену Благовіщення та Різдва Христового, є однією з найважливіших фресок церкви.

Селище Френарос

12 км на північний захід від Ая-Напи

У селищі Френарос є низка невеликих візантійських церков, таких як церква Архангела Михаїла та Святого Андроніка, які датуються XII ст. Цікавою є також церква XV ст. Святої Марини, прикрашена фресками і розписана різними художниками. Лише кілька фресок збереглися дотепер.

Чи знаєте ви, що науковці дуже ретельно дослідили всесвітньовідомий офіолітовий комплекс Троодоса, щоб краще розуміти формування океанічної кори?

Троодос

*Десять церков
візантійського періоду
у горах Троодос
є об'єктами Всесвітньої
спадщини ЮНЕСКО*

Десять церков візантійського періоду у горах Троодос внесені до списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО: Ставрос ту Агіасмати у Платаністасі, Панагія ту Арака у Лагудері, Тиміос Ставрос у Пелендрі, Агіос Ніколаос тис Стегіс у Какопетрії, Панагія Подіту в Галаті, Панагія Асіну в Нікітарі, Святого Іоана Лампадиста у Калопанагіотисі, Панагія у Мутулас, Архангела Михаїл у Педулас, Метаморфозіс ту Сотірос у Палайхорі.

Монастир Святого Іоана Лампадиста

Церква Ставроса Агіасмати – Селище Платаністаса

48 км на південний захід від Лефкосії, 15 км від Агрос, 30 км дорогою Лефкосія-Астромеріт, поворот ліворуч перед Селищем Перистерона (Орунта-Катоні Моні-Платаністаса), тел. +357 22652090, +357 99677216

Приблизно за 3 км від селища Платаністаса можна знайти знамениту церкву Ставроса ту Агіасмати, внесену до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. У ній зберігаються найповніші цикли фресок другої половини XV ст.

найважливішими церквами візантійського періоду на острові. На прохання відвідувачів церкву відкриє місцевий священник, щоб можна було помилуватися фресками.

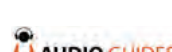
Церква Панагія ту Арака, Селище Лагудера

56 км на південний захід від Лефкосії, 15 км від селища Агрос або дороги Какопетрія-Троодос-Лімасол (вузол Карвунас), тел. +357 99557369

Церква XII ст. Панагія ту Арака внесена до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Вона містить кілька найкращих фресок пізнього комненівського стилю (1192 р.) серед тих, що поширені у Греції, на Балканах та в Росії. Церква разом із церквами Асіну та Святого Миколая тис Стегіс вважаються

Церква Тиміоса Ставроса, Селище Пелендрі

42,5 км на північ від Лемесоса, від дороги Тримікліні- Лемесос, тел. +357 99909393

Селище Пелендрі колись було власністю Жана де Лузіньяна, сина короля Лузіньяна Кіпру Г'ю IV. У селищі є дві цікаві церкви. Одна з яких церква XIV ст. Тиміоса Ставроса з чудовими фресками палеологічного та інших періодів. Вона занесена до Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Церква Панагія Подіту, Селище Галата

58 км на південний захід від Лефкосії, для відвідування телефонуйте +357 99671776, +357 99720918

Церква Панагія Подіту колись належала монастирю. Він був побудований у 1502 р. Його фрески є зразком італо-візантійського стилю, який з'явився на острові наприкінці XV ст. Церкву внесено до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Церква Святого Миколая тис Стегіс, Селище Какопетрія

5 км від села Какопетрія,
тел. +357 99484423, +357 22922583

Церква Святого Миколая тис Стегіс (Святий Миколай під дахом) стоїть за 2,5 км від Какопетрії. Колись вона належала до монастирського комплексу. Її інтер'єр повністю вкритий фресками XI-XVII ст. і вважається однією з найцікавіших візантійських церков на острові. Свою назву церква отримала від скатного дерев'яного даху. Церкву внесено до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Церква Панагія Асіну, Селище Нікітарі

48 км на захід від Лефкосії, селище Нікітарі,
тел. +357 99830329, +357 22852534

Церква Панагія Асіну – об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Це невелика церква, присвячена Богородиці Форбії, із фресками XII-XVII ст., які вважаються одними з найкращих на острові. Назва походить від грецького міста XI ст. до н. е. під назвою Асіне.

Церква Святого Іоана Лампадиста, Селище Калопанагіотис

69 км від Лефкосії, тел. +357 2295346

Мальовниче селище Калопанагіотис відоме своїми оздоровчими джерелами із сіркою і церквою Святого Іоана Лампадиста.

Церква Святого Іоана Лампадиста та Візантійський музей

Колишній монастир, а тепер церква Святого Іоана Лампадиста був комплексом із трьох церков: Святого Іраклідія, Святого Іоана

Лампадиста і латинської каплиці – під одним скатним дахом. Це об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Церкву Святого Іраклідія побудували у XI ст., фрески датуються XIII-XVI ст. Особливо цікаве тязло: із зображенням горгулій, геральдичного лева Лузіньянів та візантійського орла.

Церква Святого Іоана Лампадиста була побудована 1731 р. Могила святого, що датується XII ст., розташована під вузькою північно-східною аркою, а череп святого лежить у ніші. Ікона Лампадиста датується 1543 р. Поруч із церквою відкрили музей, який містить найбільшу кількість італо-візантійських фресок на Кіпрі.

Церква Панагія, Селище Мотуллас

73,5 км від Лефкосії, для відвідування телефонуйте за номером +357 97733480, +357 22952677

У крихітній каплиці XIII ст. Панагія ту Мотулла прямовисний скатний дерев'яний дах. Вона містить фрески 1280 р. Це об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Селище Мотуллас також відоме своїм різьбленим дерев'яним посудом.

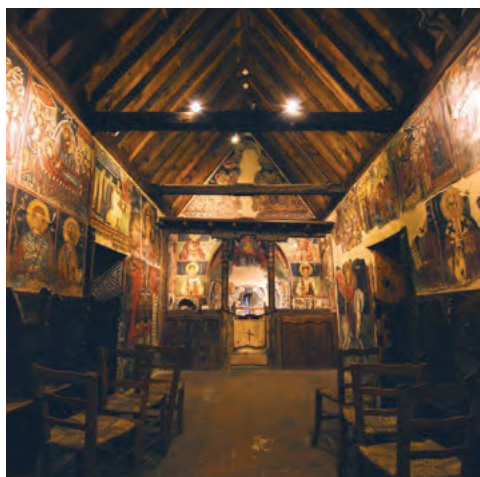

Церква Архангела Михаїла, Селище Педулас

тел. +357 99112352

Розписана церква Архангела Михаїла 1474 р. розташована у нижній частині села. Об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. У неї скатний дерев'яний дах, властивий церквам Троодоса. Фрески містять елементи поствізантійського стилю.

Церква Метаморфозис ту Сотірос, Селище Палахірі

тел. +357 99974230, +357 99793362

Серед об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО є церква-каплиця початку XVI ст. на пагорбі з краєвидом на селище. Її інтер'єр повністю розписаний однією з найбільш досконалих серій фресок післявізантійського періоду.

Візантійський маршрут

Відвідайте візантійські церкви Кіпру з їх рідкісними іконами та чудовими фресками. Десять із цих церков є об'єктами Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Вони неодмінно вразять вас, адже розташовані у мальовничих гірських районах Троодоса – у Маратасі, Солеї та Піцилії – серед величних сосен та ароматних чагарників.

Піцилія

1. Ставрос ту Агіасматі, селище Платаністаса
2. Метаморфозис ту Сотирос, селище Палахірі
3. Тиміос Ставрос, селище Пелендрі
4. Панагія ту Арака, селище Лагудера

Солея

5. Святий Миколай тис Стегіс, селище Какопетрія
6. Панагія Подіто, селище Галата
7. Панагія Асіну, селище Нікітарі

Маратаса

8. Святий Іоан Лампадист, селище Калопанагіотис
9. Панагія, селище Мотуллас
10. Архангел Михаїл, селище Педула

Район над цією лінією перебуває під турецькою окупацією від 1974 року

Регіон Троодос

Гори Троодос лежать у самому центрі острова. Їхня найвища точка – гора Олімпос – сягає 1951 м над рівнем моря. Троодос відомий колоритними селами, візантійськими церквами, заповідними куточками з чудовою природою і єдиним на Кіпрі гірськолижним курортом.

У візантійські часи він був центром мистецтва, оскільки мешканці тікали з прибережних районів острова, яким загрожували напади арабів з моря, у гори, де вони будували церкви та монастирі.

Кіпрські Туристичні Офіси у співробітництві з Департаментом лісового господарства Кіпру підготували довідник з інформацією про пішохідні маршрути більшість з яких знаходиться у регіоні Троодоса. Окрім регіону Махарас є ще чотири райони гірського хребта Троодос, кожен з яких має свої особливості. Це Піцилія на сході від гори Олімпос, долина Солея на півночі, долина Маратаса на заході та Краснохорія на півдні (північно-західна частина регіону Лімасол).

Центр відвідувачів Троодос

Екологічна Інформація про навколишнє середовище

42 км на північ від Лемесоса, Центр відвідувачів Троодоса (інформація про довкілля), площа Троодоса, тел. +357 25420145

Центр відвідувачів Троодоса розташований за 200 м на захід від площі Троодос. Він надає інформацію про флору та фауну Національного парку Троодос, його значення для розвитку регіону. Тут також можна дізнатися про маршрути гірськими стежками та про різноманітні заходи, які проводять у межах Національного парку Троодос. До будівлі веде природна стежка, на якій можна побачити рослини та скельні утворення, які зустрічаються у регіоні.

Геопарк Троодос

*Селище Ам'янтос,
тел. +357 22952043, +357 22952004*

Центр відвідувачів геопарку Троодос розташований у старовинній азбестовій шахті (шахта Ам'янтос), у місцевості, що має величезну історичну цінність. Тут розбили ботанічний сад, що надає інформацію про флору району, є банк насіння ендемічних видів, а також безліч свідчень про гірничу діяльність у минулому та про громаду, яка колись там проживала. Центр відвідувачів геопарку відкрили у нещодавно

відреставрованої початкової школі покинутої шахти. Ця будівля – зразок вишуканої архітектури.

Ботанічний сад в Амїантосі

Ботанічний сад розташований у Національному парку Троодос на висоті 1400 метрів над рівнем моря, біля покинутого азбестового кар'єра у селищі Амїантос, що поблизу траси Карвунас – Троодос. Це один із трьох ботанічних садів на Кіпрі, створених Департаментом лісів, два інших – в Аталасі (Нікосія) та Акамасі (Купальні Афродіти). Він внесений до мережі природоохоронних територій Кіпру і є членом Міжнародної організації ботанічних садів (BGCI).

Ботанічний сад відкрили ще у 2004 році та він й досі поповнюється новими зразками флори.

Тут росте приблизно 250 видів рослин, серед яких можна зустріти звичайні, рідкісні та зникаючі види.

Селище/курорт Платрес

37 км на північний захід від Лемесоса

Платрес – найбільший і найпопулярніший гірський курорт регіону Лемесос. Краса місцевості була увічнена у вірші грецького нобелівського лауреата Джорджа Сеферіса. Монастир Меса Потамос, що розташований поблизу села Платрес в ідилічній місцині з невеликим водоспадом, – одна з численних пам'яток цього регіону.

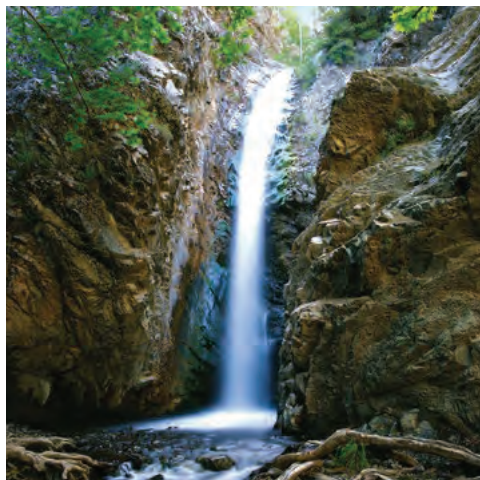
Водоспади

Водоспад Мілломеріс

Водоспад Мілломеріс заввишки 15 метрів розташований неподалік Платреса. Можна приблизно кілометр прогулятися пішки, щоб дістатися Мілломеріса, який зустріне вас гучним гуркітом. Якщо ви не хочете витратити час та сили, просто спустітьсяся

з Платреса сходами і відразу опинитесь біля водоспаду.

Водоспад Калідонія

12-метровий водоспад Каледонія розташований неподалік Платреса. В оточенні пишної зелені, він дійсно заслуговує, щоб ви його побачили. До Каледонії можна дістатися стежкою, яка спускається з Платреса або, навпаки, піднімається вгору. Ви маєте бути у хорошій фізичній формі, щоб підкорити цю стежину. Та є ще й коротка дорога: 20 хвилин пішки вулицею Едоніон, до ферми у Пано Платрес, що вирощує форель.

Селище Пелендри

Церква Панатії Католики посеред села датується початком XVI ст. Вона прикрашена фресками з елементами італо-візантійського стилю.

Піцилія

26 км на північ від Лемесоса

Регіон Піцилія на сході від гори Олімпос налічує майже 40 сіл. Найвищі його вершини – Мадарі (1612 м) і Папуца (1554 м). Мальовничі села тонуть у виноградниках або ховаються у долинах, і кожне зі своєю цікавинкою. Навколишні пагорби та долини рясніють виноградними лозами, мигдалем, фундуком, волоським горіхом. Мінливий ландшафт, різноманітність форм та кольорів, старі церкви й каплички та гостинність місцевих мешканців роблять Піцилію одним із найкрасивіших регіонів Кіпру. До Піцилії можна дістатися з Лемесоса або Лефкосії.

З Лемесоса: Лемесос – Гераса – святий Теодор – дорога Агрос або Лемесос – Тримікліні – Пелендрі – дорога Агрос.

З Лефкосії: Лефкосія – Палахірі – дорога Агрос або Лефкосія – Какопетрія – Карвунас 136 – дорога Кіперунта.

Селище Луварас

39 км від Лемесоса через Гераса, дорога святого Теодора, щоб домовитися про відвідування, телефонуйте за номером +357 99318832

У центрі села можна знайти маленьку церкву Святого Мамаса, яка була побудована у 1455 р. та прикрашена фресками за підписом художника Філіпоса Гуля. Нещодавно відреставрований старий оливковий прес можна побачити недалеко від церкви.

Селище Агрос

39 км від Лемесоса через Герасу, дорога святого Теодора

Агрос розташоване у прекрасній долині з сухим кліматом і прохолодними джерелами. Селище отримало свою назву від сорока ченців, які приїхали на Кіпр з Малої Азії в іконоборчий період і назвали його так само, як і те місце, звідки вони прибули – Мегас Агрос. У IX ст. ченці з Константинополя побудували монастир, на його місці у XIX ст. звели церкву у візантійському стилі Панагія Елеуса. В Агросі є також музей ікон.

Селище відоме своїми традиційними смаколикami, такими як ароматична рожева вода, хіромері (копчена шинка), луканіка (гострі копчені ковбаси) та лунца (копчене свиняче філе).

Селище Кіперунта

70 км від Лефкосії, тел. +357 99409041, щоб організувати візит, телефонуйте за номером +357 25813204

У церкві Тиміоса Ставроса (Святого Хреста) є церковний музей, який містить ікони та культові предмети, що належать сільським церквам. На території церкви є сад з місцевими рослинами та травами.

Селище Палахірі

45 км від Лефкосії, дорога Лефкосія-Агрос-Лемесос,
15 км від села Агрос

Селище Палахірі дуже давнє, про що свідчить його назва: «палайо» означає «старий». Його згадують у документах XIII ст., і, як вважають, король Кіпру Генріх II передав його тампліерам. Не дивно, що прізвища багатьох місцевих мешканців мають латинське коріння.

У церкві XVI ст. Панагія Хрисопантанаса збереглися чудові фрески.

Також варто відвідати Музей визвольної боротьби, який відкрили у будинку, що колись був укриттям для бійців ЕОКА, а також пам'ятник Матері Кіпру.

Міцєві мешканці залюбки пригостять копченою шинкою та гострими ковбасками.

Музей візантійської спадщини

Тел. +357 99974230, +357 99793362

У музеї експонуються візантійські артефакти та ікони з церков Палахірі та довколишніх сіл. Експонати датуються XII-XVII ст. Це срібні та бронзові речі, різьблення по дереву та текстиль.

Селище Спілія

68 км на південний захід від Лефкосії

Прес для оливок

Він розташований в однокімнатній кам'яній будівлі зі скатним дахом, відновленій Департаментом старожитностей у 1995 р. Дерев'яна машина для пресування оливок XIX ст., а також кам'яний млин та його жорна збереглися дуже добре. Також представлені

інструменти для вироблення оливкової олії. Відвідувачі можуть зайти до будівлі Асоціації експатріантів та друзів Спілія-Курдалі, що розташована поруч із пресом для оливок.

Селище Курдалі

68,5 км на південний захід від Лефкосії

Церква Панагії Хрисокурдаліотиса

Це церква з трьома нефами, прямовисним дахом, вкритим черепицею. Як написано на камені перед входом, її заснував диякон Іоан Курдаліс у XVI ст. як каплицю монастиря Богородиці. Фрески датуються тим самим періодом.

Іконостас – прекрасний зразок різьблення по дереву XVI-XVII ст. з іконами того самого періоду. Тут збереглися церковні лави XVI ст. – витончена робота майстрів різьблення по дереву.

Долина Солі

Прекрасна долина Солі розташована уздовж головної дороги Лефкосія-Троодос (56 км від Лефкосії, 56 км від Лемесоса через Катоміантос).

Мальовничі гірські селища Галата та Какопетрія – популярні курорти із готелями та ресторанами, які зберегли традиційну архітектуру. Обидва села славляться своїми візантійськими церквами. Інші села в долині, які варто відвідати, – Евриху, Фласу та Кораку.

Селище Какопетрія

58 км на південний захід від Лефкосії

Какопетрія – популярний курорт у високогір'ї з прекрасною центральною площею та багатьма відновленими традиційними будинками. Особливо мальовнича частина села оголошена заповідною зоною, тому старі будинки ретельно реставрували чи реконструювали. Невелика церква XVI ст. Панагії Теокоти досі зберігає близько половини своїх оригінальних фресок. Те саме стосується церкви Святого Георгія Перахорити, що на північ від села, і датується початком XVI ст.

Селище Галата

58 км на південний захід від Лефкосії, щоб організувати візит, телефонуйте за номером +357 99671776, +357 99720918

У селищі Галата та навколо нього є три розписані церкви:

1. Церква Архангела Михаїла, або Панагія Богородиця, – це каплиця з дерев'яними дахами, трохи нижче села, розписана у візантійському стилі початку XVI ст.

- Церква Святого Созомена, що стоїть посеред старого села, стосується початку XVI ст. і зберігає повну серію фресок поствізантійського стилю.
- У невеликій церкві Святої Параскеви на старій дорозі Какопетрія-Галата є фрески, що датуються 1514 р.

Ще одне цікаве місце, яке варто відвідати, – відреставрований старий трактир «Хані Калліана».

Селище Евричу

Музей залізниць Кіпру

Музей кіпрських залізниць розташований на старому залізничному вокзалі біля села Евриху, у горах Троодос.

Оригінальні документи, малюнки, фотографії та різні предмети, пов'язані з кіпрською залізницею, експонуються у залах музею. Майданчик та доріжка з тильного боку музею реконструйовані за допомоги рейок. Колійна дрезина виставлена для відвідувачів у дворі.

Долина Маратаса

У цій родючій долині на північних схилах Троодоса, відомій своїми вишневими деревами, розкинулися мальовничі села Калопанагіотис, Мотуллас та Педулас. До долини можна дістатися з півночі дорогою Лефкосія-Еврихоу-Троодос, а з півдня дорогою Лемесос-Платрес-Продромос.

Селище Педулас

78 км на південний захід від Лефкосії

Педулас – гірський курорт. Місцеві мешканці вирощують тут дуже смачні вишні. У селищі можна відвідати церкву Архангела Михаїла, Візантійський музей та Музей народної творчості.

Візантійський музей

тел. +357 22953636

Візантійський музей Педуласа розташований за кілька метрів від церкви. У ньому зберігаються ікони XII ст. та інші предмети, що надають довоколишні церкви.

Музей народної творчості

тел. +357 22952140, +357 22952629

Експонати музею народної творчості відтворюють побут, звичаї, традиції та історію села Марафаса. Тут демонструють традиційні місцеві сукні, різьблені по дереву меблі, предмети побуту та знаряддя праці.

Монастир і музей Кіккоса

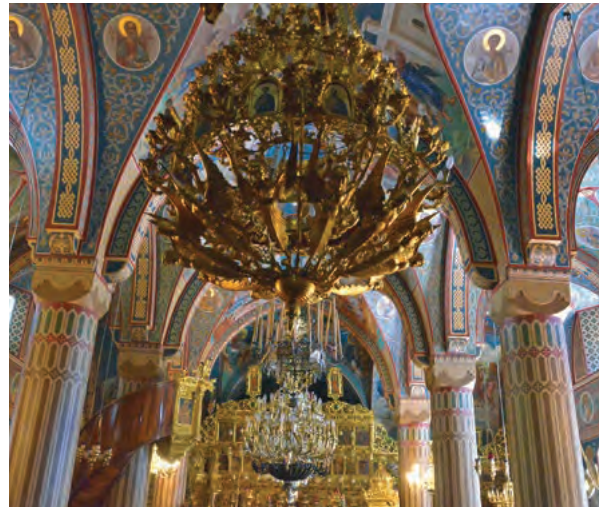

91 км на південний захід від Лефкосії, 13 км від селища Педулас, тел. +357 22942742

Найвідоміший і найбагатший монастир Кіпру заснували 1100 р. на честь Богородиці. Тут зберігається одна з трьох ікон, автором яких вважають святого Луку. Срібна з позолотою, вона стоїть перед іконостасом на вітварі з черепахового панцира, вкритого перламутром. Музей є невід'ємною частиною монастиря і містить безцінну колекцію ікон, освячених посудин, рукописів та кіпрських старожитностей.

Перший президент Кіпру архієпископ Макаріос III служив тут послушником. На його бажання його поховали у Троні, мальовничому місці за 3 км на захід від монастиря.

Щорічні релігійні ярмарки (панігірія) проводять 15 серпня та 8 вересня на площі Кіккоса біля монастиря.

Монастир Троодітіса

42 км на південний захід від Лемесоса, 5 км на північний захід від курорту Платрес

Монастир Троодітіса розташований у прекрасному місці серед сосен. Його заснували у XIII ст., а церкву – у 1731 р. У церкві міститься безцінна ікона Богородиці, вкрита сріблом, її привезли з Малої Азії. Монастир закритий для відвідувачів.

Мапа культурного маршруту Кіпром «Шляхами Афродіти»

Рушайте слідами Афродіти, богині кохання та краси, захисниці Кіпру. Маршрут складається з археологічних пам'яток, присвячених античному культу Афродіти, і проходить через Палаїпафос (Куклія), Амос і Кітїон. Існує багато посилань на інші місця та музеї з артефактами, пов'язаними з богинею. Пройдіть шляхами історії, культури та міфології і ви усе дізнаєтеся про народження богині, її характер, ритуали, пов'язані з її культом, а також пов'язані з нею рослини та морські раковини.

Район над цією лінією перебуває під турецькою окупацією від 1974 року

Дорожня мережа

Мапа винних маршрутів

Усі сім винних маршрутів мають спеціальні дорожні знаки, які допоможуть вам подорожувати!

1. Лаона-Акамас

Прекрасні місцини та пляжі, мальовничі села з багатими культурними та винними традиціями.

2. Вуні-Панайя-Ампелітіс

Панорамний маршрут через гірську місцевість з нескінченним вибором місцевих вин.

3. Долина Діаризос

Добре відомі селища, кожне зі своїм характером та чудовими традиціями виноробства.

4. Краснохорія Лемесоса

Добре відомі селища, кожне зі своїм характером та чудовими традиціями виноробства.

5. Коммандарія

Відомі та невідомі куточки, які зберігають легенду про найславетніше вино острова.

6. Піцилія

Красиві пейзажі з чудовим вином.

7. Гірська Ларнака-Лефкосія

Чудові місця з живими традиціями.

СИСТЕМА ФІЛОС

Since 1974

Затока Аммохостос

Аммохостос

Месаорія

Карнасія

Ларнака

Лаона-Акамас

Вуні-Панайя-Ампелітіс

Долина Діаризос

Красохорія
Лемесоса

Виноробні регіони Кіпру

Піцилія

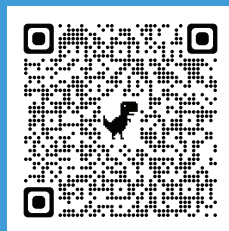
Гірська
Ларнака-Лефкосія

Командарія

МАРШРУТИ

Кіпр:
11000
років
історії
та цивілізації

МІНІСТЕРСТВО ТУРИЗМУ

www.visitcyprus.com

10.12.20